

Botrány a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalban

Lebuktak a tanácsadók

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Hetek óta suttozgatják Marosvásárhelyen, hogy Soós Zoltán polgármester tanácsadói közül valakik törvénytelenéget követhettek el. Kedden a recorder.ro román tényfeltáró portál közzétett egy videóriportot, amelyből kiderül, hogy Marius Libeg és Ionela Ciotlăuş tanácsa-

dók szociáldemokrata politikus magas tisztségbe való alkalmazását egyengették.

Karácsonyi Zsigmond

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Lakossági energiaár-szabályozás

A kisfogyasztók a kilowattóránkénti villamos energiáért 0,68 lejt, a földgázért 0,22 lejt fizethetnek februárban és márciusban, ha nem lépik át a megszabott felső határt. Mindeközben az ügyfeleknek kézbesített tavalyi év végi és az új évi energiaszámlák körül az utóbbi hónapokban valóságos káosz uralkodik, a legtöbb fogyasztó még mindig értetlenkedve próbálja megfejtetni azok tartalmát.

4.

Négy gyermekből egy áldozat

Rendszerint elveszik az uzsonnáját, csúfolják, megjegyzéseket tesznek a ruhájára, kinézetére, megalázzák, közlik, hogy nem „méltó” arra, hogy a csapat tagja legyen, vagy éppen ültelgelik is a társukat – az iskolák, osztályközösségek többségében mindennapi jelenségnek számít a bullyingnak nevezett iskolai zaklatás, ami miatt sok gyerek sírva vagy gombóccal a torkában megy reggelente iskolába.

5.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Kedvezmény fél időszakra?

Antalfi Imola

Nemcsak az energiaügyi miniszter, a kormányfő is nyugodtan lemondhatna amiatt, hogy ilyen káosz lett az energiahordozók piacán, és képtelenek voltak kezelni a problémát. Miután jól „megliberalizálták” a nyár elején az energiaárakat, a fogyasztók közül sokan ma sem tudják, hogy mit kezdjenek ezzel az intézkedéssel, fogalmuk sincs a köztes cégek által reklámozott szolgáltatáscsomagok előnyeiről és hátrányairól, hiszen ezekhez olyan nyelvezeten fűztek magyarázatot a szerződéskötésről, termékeikről, amely sokak számára teljességgel érthetetlen.

A fogyasztónak nem igazán van rálátása a hazai energiatermelési adatokra, a valós árakra, a tavaly gombamód megszorított közvetítő cégek által alkalmazott félárakra. És ha lenne is, tehetetlen. A kormány viszont nem az. De a kormány, ahelyett hogy rendet tett volna, szemet hunyt afölött, hogy a nagy energiaszolgáltatók és az azok mellett igen jól élősködő köztes cégek szépen felosztották a piacot, az árak pedig elszálltak, a lakosok pedig – főként a kisnyugdíjasok – lassan képtelenek kifizetni a fűtés- és villanyszámlákat.

A kormány a szép hosszú nyári vakáció után az elmúlt 4 hónapban mondhatni csak a „tűzoltásban” jeleskedett. Az energiahordozók többszörös drágulása sem hatott eléggé serkentően, nem aggódta a fogyasztókért, gyakorlatilag populista kijelentéseket pufogtattak: majd

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

27., csütörtök

A Nap kel
7 óra 52 perckor,
lenyugszik
17 óra 19 perckor.
Az év 27. napja,
hátravan 338 nap.

IDŐJÁRÁS

Havazás lehetséges

Hőmérséklet:
max. -1 °C
min. -6 °C

*Isten éltesse!

Ma ANGELIKA, ANGÉLA, holnap KÁROLY és KAROLA napja. **KÁROLY:** vagy a germán Karlból ered, és latin közvetítéssel érkezett hozzánk – ekkor jelentése: fiú –, vagy régi magyar személynév, amelynek jelentése: karvaly, turulmadár.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2022. január 26.

1 EUR	4,9443
1 USD	4,3840
100 HUF	1,3742
1 g ARANY	260,3177

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

601 új eset egy nap alatt

A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság adatai szerint január 26-ig 41.148 személy fertőződött meg Sars-Cov2 típusú koronavírussal. Az előző naphoz képest 601 új fertőzöttet regisztráltak, 32-en újra megfertőződtek. Maros megyében jelenleg 238 pozitívnak nyilvánított személy van kórházban. Eddig 42.161-en gyógyultak ki a fertőzésből, és 1719-en hunytak el. Az utóbbi 24 órában 294 PCR-tesztet és 1733 gyorstesztet végeztek el, 1813 személy van otthoni elkülönítésben és 546-an vannak karanténban.

Covid-állapotfelmérő központok

A Covid-19 koronavírussal igazoltan fertőzött személyek január 25-től küldőpapír nélkül jelentkezhetnek a megyében nyílt állapotfelmérő központokban. Ezekben az enyhe, illetve közepes súlyosságú tünetekkel rendelkezőket fogadják, akik a veszélyeztetett kategóriák valamelyikéhez tartoznak (szívbeteg, cukorbeteg, stb.). Az érintettek a fertőzést igazoló antigengyorsteszt vagy PCR-teszt eredményével jelentkezhetnek a központokban, ahol ingyenes antivirális kezelést kapnak, függetlenül attól, hogy van-e egészségügyi biztosításuk vagy nincs. A Maros megyében működő állapotfelmérő központok: Marosvásárhelyen a Dózsa György utcai 1-es és 2-es fertőzőklinikán, a Gh. Marinescu utcai tüdőklinikán, illetve a szászrégeni, dicső-szentmártoni, segesvári, marosludasi, valamint a szovátai kórházban.

Kényelvű mobilalkalmazás Mezőpanit község lakóinak

A lakossággal való kommunikáció megkönnyítése érdekében Mezőpanit Polgármesteri Hivatala kényelvű mobilalkalmazást fejlesztett ki. Az eAdmin Mezőpanit alkalmazás révén azonnal értesítik a lakosságot, ha valami közérdekű történik a községben, vagy ha áram-, gáz- vagy vízszolgáltatási szünet van kilátásban, illetve az alkalmazók értesíthetik a hivatalt, ha nem működik a közvilágítás, kóbor kuttyákat, illegális szemetelőket észlelnek. Az alkalmazás a következő elérhetőségekről tölthető le: shorturl.at/fsQR5 (android), shorturl.at/mnBJ3 (iOS).

SMS-ekkel támogathatják a Solidaris Egyesületet

A Telefonos Szeretetszolgálatot működtető marosvásárhelyi Solidaris Egyesület ingyenes szállást biztosít betegeknek és hozzátartozóknak Marosvásárhelyen és Kolozsváron. A kórházak mellett található, teljesen felszerelt, fűtött szobákat közösségi összefogással tartotta fenn az egyesület az utóbbi négy évben, ezért egy SMS elküldésével havi 4 euróval bárki támogathatja a menedékszobák működtetését. Az SMS-szám: 8864.

Kigyúlt egy élelmiszerüzlet Havadtón

A szerdára virradó éjszaka 2 óra után tűz ütött ki Havadtón, egy főút melletti élelmiszerüzletben. A helyszínre szovátai és erdőszentgyörgyi tűzoltók érkeztek. A tűz a 200 négyzetméteres épület 100 négyzetméterét érintette, a benne található javak is elégték. A tűzoltóknak sikerült eltávolítaniuk egy gázpalackot és megakadályozni, hogy a tűz az egész épületre kiterjedjen. A tűzoltók szerint a tüzet rövidzárlat okozhatta.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Holnaptól Marosvásárhelyen is vetítik

A legjobb dolgokon bőgni kell

Holnaptól, január 28-tól Marosvásárhelyen is vetítik **A legjobb dolgokon bőgni kell** című filmet. **Cristina Groșan első nagyjátékfilmjének január 26-án volt a kolozsvári díszbemutatója, a 83 perces magyar vígjátékot – amelyben Bányai Kelemen Barna marosvásárhelyi származású színművész is szerepel – tíz további romániai városban tűzték másorra a mozik.**

Kaáli Nagy Botond

„Ez egy coming of age történet, én meg Romániában születtem, Kolozsváron jártam egyetemre, ez formálta meg, ahogy a világot látom. Kifejezetten izgatott vagyok, hogy hogyan fogadja majd az otthoni közönség a filmet, és mennyire látják viszont magukat benne” – mondta az aradi származású, Budapesten élő rendező a romániai bemutatóra készülve.

A kolozsvári díszbemutató helyszíne a Győzelem (Victoria) mozi volt, az ottani vetítésen részt vett a film rendezője, Cristina Groșan és gyártásvezetője, Vodál Vera is. Január utolsó napjaiban ugyanitt vetítik még a filmet, a mozi honlapjára hamarosan felkerülő program szerint. Kolozsváron kívül két további helyszínen lehet még beülni a film premier előtti vetítésére: Bukarestben a Román Paraszmúzeumban január 30-án 15:30-tól, Sepsiszentgyörgyön a Művész moziban pedig január 27-én 18:30-tól vetítik.

Január 28-ától **A legjobb dolgokon bőgni kell** felkerül a marosvásárhelyi és a szatmári Cineplexx műsorára, és vetítik a szatmári Cinema One-ban, illetve Resicabányán, Karánsebesen és Petrozsényban is. A filmet februárban meg lehet nézni a fővárosi Elvire Popesco moziban, illetve egyszeri vetítésen nézhető lesz február 24-én Kézdivásárhelyen, a Vigadó Művelődési Házban.

A film története szerint Maja élete kezd összeállni. Barátjával végre kiköltözik az egyetem óta másokkal bérelt lakásból. Az egyik este azonban nem várt fordulatot vesz: kiderül, hogy egy rég nem látott, távoli rokon nem az igazak álmát alussza a konyhaasztalra bicsaklott fejjel, hanem meghalt. Maja kénytelen ottmaradni a halottal, mert a családból senki sem ér rá segíteni, még az anyja is lerázta. A halottszállítókra várva megérkezik Maja gyerekkori barátja, Sára, akivel már jó pár éve megszakadt a kapcsolata. Telnek az órák, és az egyszerű eljárás végeláthatatlan, bürokratikus folyamatba torkollik, abszurd szituációkkal megspékelve. Az éjszaka folyamán Maja kezd szembesülni a mélyen eltemetett problémáival. Hiába csordogál biztonságosan az élete, a boldogsága érdekében muszáj kockáztatnia. Még akkor is, ha fejest kell ugrania az ismeretlenbe.

RENDEZVÉNYEK

Újra műsoron A doktor úr

Január 28-án 18 órától a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata újra műsorra tűzi Molnár Ferenc-Kellér Dezső-Zerkovitz Béla A doktor úr című zenés vígjátékát. Rendező Keresztes Attila. Jegyeket a Nemzeti Színház nagytermi jegypénztáránál hétköznapokon 9 és 18 óra között (telefonszám: 0365-806-865), a helyszínen előadás előtt egy órával, valamint a Biletmaster oldalán – <https://teatrnational.biletmaster.ro/.../440694/A-doktorur> – lehet vásárolni.

Szimfonikus hangverseny a magyar kultúra napja alkalmából

Január 27-én, csütörtökön 19 órától rendkívüli szimfonikus hangversenyre kerül sor a Kultúrpalota nagytermében a magyar kultúra napja alkalmából. A Marosvásárhelyi Állami Filharmonia és az Erdély TV közös szervezésében zajló hangversenyen a filharmonia szimfonikus zenekarát Sebastian Felea vezényli, szólista Octavian Lup gordonkaművész. Műsoron: Schumann- és Liszt-művek.

Tündöklő világ

Január 28-án, pénteken 17 órától a szászrégeni Petru Maior városi könyvtár nagytermében (volt T Klub) Tündöklő világ címen a 125 éve született Tamási Áron íróra emlékeznek. A magyar kultúra napja alkalmából szerve-

A főbb szerepeket Rainer-Micsinyei Nóra, Bányai Kelemen Barna, Huzella Júlia, Hernádi Judit és Lőrinc Katalin játssza, operatőr Győri Márk, vágó Meller Anna, producer Stalter Judit.

A legjobb dolgokon bőgni kell ősbemutatója 2021-ben volt a Szarajevói Nemzetközi Filmfesztivál központi versenyében, majd a főszerepet alakító Rainer-Micsinyei Nóra elnyerte a Boszporusz Filmfesztivál legjobb színésznőnek járó díját. Tavaly őszi magyarországi mozbemutatója után az alkotás most **Lucruri pentru care merită să plângi** címmel kerül romániai moziforgalmazásba a Film-tett Egyesület révén. A filmet minden helyszínen eredeti magyar nyelven és román felirattal vetítik. Amint azt a szervezők közleménye tudatja, a vetítések a járványhelyzet diktálta követelményekhez és előírásokhoz alkalmazkodnak a mozitermek kihasználtságát, a maszkviselési, közösségi távolságtartási és fertőtlenítési szabályokat illetően.

zett előadásán fellépnek Kilyén Ilka és Ritziu Ilka Krisztina színművészek és a marosfelfalusi Biborka néptáncscsoport. Szervező a Kemény János Művelődési Társaság. A belépés díjtalan. A helyek száma a járványügyi helyzet miatt korlátozott, az egészségvédelmi szabályok betartása kötelező.

Elmarad az előadás

Technikai okok miatt a Spectrum Színház szombati Covid 19 című előadása elmarad. A színház a nézők szíves elnézését kéri. A megvásárolt jegyek bármelyik előadásra érvényesek, előzetes egyeztetéssel. A következő előadás február 10-én, szerdán este 7 órakor lesz.

Toxikoma

A Maros Megyei Múzeum szervezésében csütörtökön, ma 17 órától a Kultúrpalota kistermében a Toxikoma ímű filmet vetítik. Rendező Herendi Gábor. A Toxikoma Szabó Győző színész azonos című önéletrajzi írásán alapul, mely a két főhős, a drogos alfahím (Szabó Győző szerepében Molnár Áron) és az istent játszó pszichiáter (Csernus Imre szerepében Bányai Kelemen Barna) egymásnak feszüléséről és baráttá válásáról szól. A vetítést beszélgetés követi a filmről és annak fő témájáról, a függőségről. Az eseményre belépőjegy és előzetes foglalás szükséges. Foglalni a pr@muzeulmures.ro e-mail-címen vagy a 0749-912-992 telefonszámon lehet a helyek számának függvényében (a terem befogadóképességének 30%-a). A belépés a járványügyi előírásoknak megfelelően történik.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Románia egyre nagyobb mértékben importból fedezi élelmiszer-szükségletét

Románia az ötödik legnagyobb, 13,5 millió hektárnyi mezőgazdasági termőterülettel rendelkezik az Európai Unióban, azonban egyre nagyobb mértékben élelmiszerimportra szorul – mutatott rá az Economica.net gazdasági portál a statisztikai intézet (INS) elemzését ismertetve.

A kolozsvári Maszol.ro által szerdán szemlézett összesítés szerint Románia csak gabonából, káposztából, valamint juh- és kecskehúsból termel a hazai szükségletet fedező mennyiséget, a többi élelmiszerből egyre nagyobb mértékben importból fedezi a hazai keresletet. Az utóbbi öt évben a legnagyobb mértékben a cukor és a sertéshús esetében fokozódott Románia importfüggősége.

Búzából és rozsból 2020-ban 65,2 százalékkal termelt több Romániában, mint amennyire a belső piacon szükség volt, kukoricából 51, káposztából 0,5, juh- és kecskehúsból pedig 12 százalékkal. Az összes többi mezőgazdasági termékből Románia

importra szorult. Tojásból 2015-ben még önellátó volt az ország, 2020-ban azonban a kereslet 2,5 százalékát már behozatalból fedezte, annak ellenére, hogy időközben az egy főre eső fogyasztás évi 13,1 kilogrammról 11,8 kilogrammra csökkent. Az INS adatai szerint míg 2015-ben az elfogyasztott sertéshús 70 százaléka hazai termelőktől származott, addig 2020-ra ez az arány 55,3 százalékra csökkent. Cukorból 2015-ben a termelés még 0,6 százalékkal meghaladta a fogyasztást, 2020-ban azonban már csak 35 százalékát fedezte. Az étolaj terén 16 százalék az importból származó termékek piaci részesedése, a vajnál pedig 55 százalék.

Romániában 2015-ben a tejtermékek terén a belföldi kereslet 93,1 százalékát állították elő az országban, míg öt évvel később ez az arány 86,4 százalékra csökkent. Hasonló folyamatok játszódtak le a zöldségféléknél is, amelyek 18 százaléka származott importból 2020-ban, a gyümölcsökből pedig a behozatal aránya 31,5 százalék volt. (MTI)

Ülésezett a CSAT

Egy esetleges konfliktus Romániára gyakorolt hatását vizsgálták

Vasile Dîncu védelmi miniszter kijelentette, hogy a Legfelsőbb Védelmi Tanács (CSAT) szerdai ülésén megvizsgálták egy esetleges konfliktus Romániára gyakorolt hatását, és intézkedéscsomagot javasoltak ezzel összefüggésben.

A miniszter a Cantacuzino orvosi-katonai kutatóintézet éves tevékenységi mérlegének bemutatása után nyilatkozott a sajtó képviselőinek a 13 órakor kezdődő CSAT-üléssel kapcsolatban.

„A megbeszélés középpontjában egy esetleges konfliktus Romániára gyakorolt hatása állt, és egy sor intézkedést fogunk javasolni, mert ebben a helyzetben – még ha nincs is szó a NATO katonai beavatkozásáról – bármi is történik,

annak minden bizonnyal láncreakcióhoz hasonló következményei lesznek a térség biztonságára, sőt, azt hiszem, egész Európára, mert az energiaellátásról, a bankrendszeréről és más dolgokról is szó van” – mondta Dîncu. Hozzátette, „szó sincs arról, hogy katonákat vagy felszerelést küldjünk Ukrajnába”.

A NATO működési szabályzata is leszögezi, hogy az északatlanti szövetség csak abban az esetben vethet be csapatokat, ha valamelyik tagországot fenyegetik, Ukrajna pedig nem tagja a szervezetnek – magyarázta a miniszter.

„Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy behívjuk a tartalékosokat” – szögezte le Dîncu az újságírók kérdésére. (Agerpres)

Mire legyünk büszkék?

Ilyen és ehhez hasonló kérdéseket tettek fel nekünk iskoláskorunkban, amikor már tőrhetően fogalmazzunk, de még elég naivak és hiszékenyek, avagy vakok voltunk. Tehát a tanító néni vagy már tanár bácsi és/vagy néni, a tanügyi osztálytól az igazgatóságon át közvetített utasítás értelmében az osztály elé állt, hangját a legbársonyosabb szelíd-ségi fokra állította, tekintete ragyogást és biztatást igyekezett sugallni. Bejelentette az adott témát, esetünkben a **Mire legyünk büszkék?** címet viselő felmérést, és várakozó álláspontra helyezkedve a legalsóbb szintekig leszárgott, avagy az onnan feltörő büszkeség megfogalmazásának igényével lépett föl az egész osztállyal szemben. Osztálykülönbségek nélkül. Pedig osztályunkban voltak munkások, hivatalnokok, értelmiségiek, reakciós volt grófok, bárók és még el nem szelelt egykor kizsákmányoló gyárosok leszárgozottjai.

Tekintve, hogy augusztus 23-a messze volt, a távolian csábító és az iskolától elidegenítő nyárban, és egyáltalán nem volt beilleszthető a tanrendbe, hiszen az iskolák nálunk, Kelet-Európában rendszerint – a moszkvai hagyományokhoz igazodva – csak szeptemberben kezdődtek, visszaható érvénnyel nem volt olyan tanúságbizonyossági tényező a **mire- vagyunk-mink-büszkék**, mint a kivonulós ünnep előtti előkészületekben, akciókban, kampányokban, munkaversenyekben és felajánlásokban – a nagyvárakozásban, amikor az újságok is tele voltak népünk (népeink, a szocializmus napfényében fürdő baráti és testvéri országok) által elért sikerekkel, amelyekre joggal lehettünk büszkék, délcegek és rátartiak, szóval az évközi büszkeség

nem volt olyan fokozottan értékes és egyértelmű, mint az ünnepközeli.

A legalsó szint, az mi voltunk, a tanulók, akik mintegy a nép legártatlannabb és a rekációsoktól legkevésbé érintett rétegét képeztük a népköztársaságnak. Tőlünk kellett megkérdezni, mire is lehetünk büszkék azokon a napokon, amikor hétköznap van, szerda vagy csütörtök, iskolai évharmadba osztva menetelünk hova is?, amikor anya leküld minket sóért/cukorért/lisz-

tért/sütőporért/marmaladéért, amikor apa hazajön a munkából, és olyan cifrán káromkodik, ahogyan azelőtt és azután is fog, hiszen ha az ember egyszer megtanul egy sor káromkodást (magyar környezetben egy viszonylag széles mezejű kínálatból), azt soha el nem felejt, igaz, ritka kivétellel nem is tanul újakat, valahogy ezek a káromkodások a tudatalattiból, a családi káromkodás tárházából eredeztethetők, így adta ki a mérgét öregapánk, apánk és más fontos rokonok, ismerősök és környezeti faktorok (mester, suszter, káplár, tanár, betegtárs, katonabajtárs, fogolytárs), akikre érdemes volt felnézni, visszaneézni vagy akár lenézni.

Nos, lássatok hozzá, gyerekek, mondja a tanító/tanár a leghumanisabb regiszterben, van rá huszonöt perccet. A legjobb írások majd megjelennek az iskola falújságján, részt vesznek a rajoni és tartományi tantárgyversenyen, sőt akár országaink határát is át fogják lépni, és talán, talán... még Sztálin/Gyorgyudézs/Mao-

cetung elvtás is el fogja olvasni. Tudjátok, milyen nagy dolog ez?!...

A kérdés ott rezgett a fejünk felett, mint valami célját kereső emberbarát hordozórakéta, amely nem rombol, hanem egyre csak építi, vastagítja, növeli a büszkeséget, dagasztja kebelünket, mint anyáink a lisztből, öt tojásból, sütőporból és cukorból a születésnapitortát. Természetesen csokoládéval, ahogy a legtöbb közpionír abban az időben álmodni merte...

És ekkor a legutolsó padból megszólalt Dörgös Péter, aki csak nemrég jött az osztályunkba, falusi fiú volt, igaz- vérig népi káder, aki minden reggel magával hozta a belvárosi iskola áporodott poroszos levegőjébe a végtelen mezők és vadvirágok illatát, az erdők suttogását, a tehének szelíd bőgését, a juhászok tilinkójának szordinóját:

Ejsze Sztálin elvtárs tud magyarul?! Ilyen merészet mi sohasem mertünk volna kérdezni. Nekünk természetes volt, ami neki fejtörést okozott, mi meg voltunk győződve, hogy a világon minden el van rendezve, így van jól, ahogyan reggelente felkeléskor a szemünkbe ötlük, és esténként, amikor behunyjuk a szemünket, ugyanúgy hagyjuk: apa káromkodik, a ló nyerit, a szerencséseeknek van telefonjuk, amire büszkék, és Török Éva a legszebb lány az osztályunkból.

Persze, mondta a tanító néni riadt jószággal, és óvatosan szétnézett. Szerencsére nem leszködött bé az osztály üveges ajtaján Farigó, a diri.

– Sztálin elvtárs minden nyelven beszél, ő a gyerekek örök pajtása.

Ezzel máris adott egy ötletet ahhoz a rohadt exihez.

Ország – világ

Oltásügyben megszólalt az ombudsman

Az ombudsman (nép ügyvédje) szerint alkotmányellenes kötelezővé tenni a munkahelyeken a koronavírus elleni oltást és a munkaszerződés felfüggesztésével büntetni a vakcinát megtagadó alkalmazottakat. Szerdai sajtótájékoztatóján Renate Weber elmondta, nem tudja, hogy aktuális-e még az alkalmazottak kötelező tesztelésének a bevezetése, mert a koronavírus omikron-változata rendkívül gyorsan terjed. Emiatt nagyon sok munkavállaló is megfertőződik, és betegszabadságot kap. „Komolyan el kell gondolkodnunk azon, hogy lesz-e elég pénz a betegszabadságok kifizetésére, ha előbb-utóbb szinte mindannyian megfertőzödünk” – jelentette ki az ombudsmani hivatal vezetője. Weber hozzátette: a szakértők és a politikai döntéshozók szerinte megtalálják majd a módját az omikron-vírusváltozat okozta betegség kezelésének és a járványból való kilábalás előkészítésének. (Agerpres)

Kolozsváron 22,1% a fertőzöttségi arány

Kolozsváron 22,1-re nőtt szerdán az ezer lakosra számított új koronavírusos megbetegedések elmúlt két hétben jegyzett száma – tájékoztatott a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). A legmagasabb fertőzöttségi rátát – 26,4 ezrelék – a Kolozs megyei Désen jegyzik. Magas az incidencia Temesváron (20,63), az Ilfov megyei Otopeni-en (19,67), a Suceava megyei Sireten (18,8), a Brassó megyei Vidombákon (18,72) és Nagyváradon (17,43) is. Összesen 264 városban és 1372 községben haladja meg a 3 ezreléket a fertőzöttségi mutató. (Agerpres)

2882 osztályban nem volt jelenléti oktatás

Országsszerte 2882 osztályban nem volt jelenléti oktatás pénteken koronavírusos megbetegedések miatt – közölte szerdán a tanügyminisztérium. A tárca közlése szerint 45 iskola teljes mértékben online oktatásra tért át. A tanfelügyelőségek által leadott jelentések értelmében pénteken 13.541 koronavírusos megbetegedést tartottak számon az óvodások és iskolások, illetve 4252-t a tanügyi alkalmazottak körében. (Agerpres)

Több mint 9000 megawattos áramfogyasztás

Meghaladta a 9000 megawattot (MW) szerda délben a romániai áramfogyasztás, 1600 megawattot importból fedeztek – derül ki az országos energiarendszer valós idejű adataiból. A Transelectrica weboldalán megtalálható információk szerint szerdán 12 órakor a rendszerterhelés értéke elérte a 9048 megawattot. Ekkor az ország áramtermelése 7466 MW volt, a különbséget importból fedezték. A hazai termelés fő forrása a vízenergia volt, amely a teljes mennyiség 26 százalékát (1967 MW) adta, ezt követték a szénhidrogén-tüzelésű erőművek 25 százalékos részesedéssel (1867 MW). A cernavodai atomerőmű a teljes mennyiség 17 százalékát, a széntüzelésű erőművek a 15 százalékát biztosították, a szélenergia 11,2 százalékkal, a napenergia 2,73 százalékkal, a biomassza 0,91 százalékkal járult hozzá a termeléshez. (Agerpres)

Kedvezmény fél időszakra?

(Folytatás az 1. oldalról)

megvédik a fogyasztókat a drágulásuktól. Ehhez képest késve dolgozták ki és gyöngyözték a fűtéspótlék, a fűtéstámogatás igénylésére vonatkozó jogszabályt. A kommunikáció, az ügyintézés hatékonysága végig gyatra volt, olyan „essünk túl rajta” ízű. Aztán jött az energiaár kompenzációja, majd az ezzel visszaélő nagyvállalatok amolyan kirakatszerű bírságot, hadd lássa a nép, hogy a kormány árgus szemmel figyeli a multikat. Következett januárban az árak plafonálása, és végül a keddi kormányülés eredménye: a lakossági energiaár-szabályozás. Ez utóbbi, a szakszervezetek követelése ellenére is, csak februártól. Vagyis a márciusi számlákon szerepel majd a fogyasztásfüggő intézkedés eredménye, a téli hónapokból három már kiesik a „játékból”. Jó ez a kormánynak, a szolgáltatónak, rossz a fogyasztónak, aki kesereghet, hisz visszamenőleg nem alkalmazták a jogszabályt, borsos áron kell kifizetnie az elfogyasztott áramot, gázt. A bizniszen csak a multik nem veszítenek. A lakosságnak nyújtott árkedvezmény ügyis náluk landol, ha más is lesz az útvonal, hisz végső soron ez a támogatás is a mi, az adófizetők pénzéből fog kifizetődni.

Soós Zoltán

Forrás: Soós Zoltán Facebook-oldala

Lebuktak a tanácsadók

(Folytatás az 1. oldalról)

A félórás riport készítőinek lejárati szándéka jól tetten érhető a közzétett anyagban, és az is sok kérdést vet fel, hogy belső ember vagy akár a titkosszolgálatok készítettek és adták át az illegálisan (?) rögzített lehallgatási felvételeket a Recorder munkatársainak. Ugyanakkor a vád annyira súlyos, hogy nem lehet szőnyeg alá seperi. Ezért a riport megjelenése után Soós Zoltán polgármester a közösségi oldalán bejelentette, hogy megválnak az érintett két munkatársától: „Elfogadhatatlannak tartom a Recorder ma megjelent oknyomozó riportjában látottakat és elhangzottakat. A törvényt mindenkinek be kell tartania, ezért azonnali hatállyal elfogadtam Marius Libeg felmondását, és kérvényezni fogom az éppen szabadságon tartózkodó Ionela Ciotlăuș munkaviszonyának megszüntetését is” – közölte a polgármester.

A két bizalmi munkatárs menesztése közel sem oldja meg a hitelvesztési válságot. Kampányban a függetlenül induló jelenlegi városszevő azt ígérte, hogy leszámol a Florea–Maior-korszak korrupciós gyakorlatával, és átláthatóan, csoport- és pártérdekeken felülkerekedve, a lakosok érdekeinek alárendelve irányítja a Bernády-örökséget. Ezért közel egy éve meghirdette a polgármesteri hivatal átszervezését, hatékonyabbá tételét. Kevesebb alkalmazottal, jobb munkát ígért. Voltak kisebb eredmények, de a most közzétett felvételek bizonyították, hogy létezhetett kísérlet a versenyvizsga-kiírásoknak a preferált jelölthez való szabására.

A Recorder munkatársa szembeállította az érintetteket a hangfelvételekkel; előbb tagadták, hogy politikai megrendelésre intézkedtek, majd azzal védekeztek, hogy

csak „fejvadászatot” (headhunting) végeztek.

A közösségi médiában megszólalók az eset kapcsán csalódottságuknak adtak hangot. Legmarkánsabban az RMDSZ-es egészségügyi államtitkár, dr. Vass Levente fogalmazott: „Itt az idő, hogy a megyei vezetés és a homályban lévő, de vezető tisztségekben regnáló helyi politikustársaim a tetemek tetejére hángjanak, részt követeljenek, és „felháborodva, mélyen az emberek szemébe nézve” vérbe mártsák kezeiket.” Ismerve a belső ellenzék szerepében tetszelgő szakpolitikus néha túl érdes megszólalásait és azt, hogy az utóbbi években a helyi pártpolitikában peremre szorult, talán abban mégis igaza van, hogy a Soós Zoltán támogató magyar érdekképviselet felelőssége is a helyzet tisztázása és a választópolgárok hiteles tájékoztatása.

Marosvásárhelyen két oltópontban fogadják a kisebb gyermekeket

Január 26-tól megkezdődött az 5-11 éves korosztályhoz tartozók beoltása a koronavírus-fertőzés ellen.

Országos szinten 219 oltópont vagy azoknál a háziorvosoknál, akik gyermekadaggal is rendelkeznek, fogadják az említett korosztályhoz tartozó gyermekeket, a szülők vagy a kiskorú törvényes képviselőjének a beleegyezésével – olvashattuk a koronavírus elleni kampányt koordináló országos testület közleményében.

Marosvásárhelyen az Eminescu Ifjúsági Házban és a Tudor nyedmbeli (volt 20. számú) Tudor Vladimirescu Általános Iskola sporttermében berendezett központokban a hét minden napján 8–10 óra között oltják a gyermekeket az adagonként 0,2 ml Comirnaty Pfizer-BioNTech oltóanyaggal, ami kedden délután érkezett meg megyénkbe – tájékoztatott dr. Ferencz Lóránd, a megyei népegészségügyi igazgatóság aligazgatója. A vásárhelyi oltópontokon kívül még három

oltópont működik, ahol gyermekeket is fogadnak: Segesváron a Radu Voinea sportteremben (8.00-20.00), Szászrégenben a sportteremben (8.00-20.00) és Dicsőszentmártonban a Victoria teremben (10.00-20.00 óra között). Az előírás szerint az első oltást három hét múlva ugyanolyan mennyiségű emlékeztető oltással kell megerősíteni, különleges esetekben 28 napot követően. Azok a gyermekek, akik betöltötték a 12. évüket, ugyanakkora adag oltóanyagot kapnak megerősítő oltásként, mint amekkora az első volt.

Az oltásra az említett két központban előzetes bejelentkezés szükséges a P. Ped országos platformon. Januárra jobbra már beteltek a helyek, de a következőkben valószínűleg közvetlenül is beoltják a jelentkezőket. Az oltásnál jelen kell lennie a szülőnek vagy a kiskorú törvényes képviselőjének, aki írásban kell beleegyezzen az oltásba, és ki kell töltenie a beoltandó gyermek egészségi állapotára vonatkozó kérdőívet. (b.)

Februárban és márciusban kordában tartanák Lakossági energiaár-szabályozás

A kifizetőket a kilowattóránkénti villamos energiáért 0,68 lej, a földgázért 0,22 lej fizethetnek februárban és márciusban, ha nem lépik át a megszabott felső határt. Mindeközben az ügyfeleknek kézbesített tavalyi év végi és az új évi energiaszámlák körül az utóbbi hónapokban valóságos káosz uralkodik, a legtöbb fogyasztó még mindig értetlenkedve próbálja megfejteni azok tartalmát.

Szer Pálósy Piroska

A január 25-én, kedden elfogadott sürgősségi kormányrendelet értelmében 0,80 lej lesz a villamos energia árának a maximális értéke, a földgáz esetében pedig kilowattóránként 0,31 lej. Az energiaár-drágítás kompenzálása február elsejétől hatályos, visszamenőleg nem alkalmazható – jelentette ki kedden Virgil Popescu energiaügyi miniszter. Február elsejétől fogyasztástól függetlenül a villamos energia esetében az eddigi 1 lejes árplafont 0,80 lejre, a földgáz esetében a 0,37 lejes maximalizált árat 0,31 lejre csökkentik kilowattóránként a háztartási fogyasztók számára. A havonta 500 kilowattóránál kevesebb villamos energiát elhasználó háztartási fogyasztóknak 68 banit, a havonta 300 köbméternél kevesebb földgázt elhasználó fogyasztóknak pedig 22 banit kell fizetniük kilowattóránként. Az intézkedések, civil szervezetek és az ipari fogyasztók számára a villamos energia esetében 1 lejes, a földgáz esetében 37 banis maximális árat vezettek be.

Felduzzasztott energiaszámlák

Olvasói panasz nyomán próbáltunk tisztább képet kapni két azonos gázszámláról, ezért írásban kértünk felvilágosítást az E.ON gázszolgáltatótól.

Sokszor nem egyértelműek a gáz- és villanyszámlák, csak azt látjuk, hogy legtöbbször indokolatlanul magasak. Csak egy példa a sok közül az, amikor két generáció két külön lakcímre kötött szerződésére a számlák közötti különbség száz lej volt, annak ellenére, hogy ugyanabban a periódusban – 2021.10.16. – 2021.11.14. között – egy köbméterrel több gázt használt el az egyik család.

– Mivel magyarázható az, hogy egymástól alig pár méterre található két marosvásárhelyi lakcímre kézbesített egyik gázszámlán 125 köbméter elfogyasztott gáz mennyiségre 310 lej számláztak, a 124 köbméter gáz mennyiségre pedig jóval kevesebbet, 204 lejes gázszámlát állítottak ki? – tettük fel a kérdést a szolgáltatónak.

– A gáz szabadpiaci szolgáltatására 2020 júliusától került sor, ennek nyomán a mi szolgáltatási áraink is változatosak lettek. A két azonos periódusban elfogyasztott gáz mennyiség közötti árkülönbség annak a következménye, hogy a két szerződésen két különböző terméktípus szerepel. A 125 köbméteres fogyasztásra kiállított 310 lejes számla tulajdonosa az E.ON Standard Gas terméket használta, melynek ára 0,2277 lej/kWh, ez esetben az állami támogatás 36,76 lej volt. A 204 lejes számla – amit ugyanarra a periódusra állítottak ki – tulajdonosa az E.ON Promo Gas nevet viselő terméktípust választotta, ezért a fogyasztó napi 0,3 lejes bérleti díjat fizet, amihez hozzáadódik az elfogyasztott energia mennyiség, amelynek szabadpiaci ára 0,12537 lej/kWh.

– Mi a teendő, ha a fogyasztó elégedetlen a magas gázszámlával?

Fotó: Szer Pálósy Piroska

– A fogyasztók bármikor díjmentesen kérhetik a szerződés és a terméktípus megváltoztatását. Az E.ON energiaszolgáltatótól fix vagy változó árú ajánlatokat lehet választani, amelyekbe esetenként a műszaki szolgáltatásokat is bele lehet foglalni. Az ajánlatok között a www.eon.ro weboldalon lehet válogatni, ahol online kiválasztható a legmegfelelőbb. Az ügyfelek az eon.ro/compensare-facturi-energie oldalán tájékozódhatnak a számlák állami támogatási rendszeréről – tájékoztatott az E.ON energiaszolgáltató.

*

Úgy véljük, a szolgáltató honlapjára kattintva körülményes tájékozódni a felkínált ajánlatok között, ezért sem teljesen kielégítő a magyarázat. Egyes terméktípusok már nem is szerepelnek az ajánlatok között, az új termékcsoportok közül pedig nem tudni, melyik lehet a kedvezményesebb. Tavaly óta a nagykereskedelmi piacon a földgáz ára a négyszeresére nőtt, a kínálatok pedig folyamatosan változnak. Már az Országos Energiaár-szabályozó Hatóság (ANRE) összehasonlító listáján sem annyira bőséges a kínálat, mint fél évvel ezelőtt. Az új szerződéseknél magasabb árak vannak, azaz drágábban szolgáltatják a gázt. Sajnos sok mindenre oda kell figyelni, nem csak a gáz árára, és nem mellékes az sem, hogy a szerződés tartalmaz-e bérleti díjat vagy sem. Azoknak, akiknek alacsonyabb a gázfogyasztásuk, nem érdemes bérletes szerződést kötni. Ahol azonban nagyobb a fogyasztás, ott megéri a bérletes szerződést választani, mert abban az esetben – a szakemberek állítása szerint – alacsonyabb lesz a szolgáltatói ár. Az ANRE honlapján található ár-összehasonlító valamelyest jelezheti a legelőnyösebb kínálatokat. Bár az állam egyelőre február és márciusra felső határt szabott az energiaáraknak, nem tudni, mi lesz a következő lépés. Mindebből arra következtethetünk, hogy még tartogathatnak kellemetlen meglepetéseket az elkövetkező energiaszámlák.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Egyre aggasztóbb méreteket ölt az iskolai zaklatás Négy gyermekből egy áldozat

Illusztráció

Rendszerint elveszik az uzsonnáját, csúfolják, megjegyzéseket tesznek a ruhájára, kinézetére, megalázzák, közlik, hogy nem „méltó” arra, hogy a csapat tagja legyen, vagy éppen ütlegelik is a társukat – az iskolák, osztályközösségek többségében mindennapi jelenségnek számít a bullyingnak nevezett iskolai zaklatás, ami miatt sok gyerek sírva vagy gombóccal a torkában megy reggelente iskolába.

Menyhárt Borbála

A napokban Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter egy televíziós műsorban rendkívül aggasztónak nevezte a zaklatás robbanásszerű terjedését a tanintézményekben, állítása szerint megsokszorozódott az utóbbi időben az öngyilkossági kísérletek száma a tizenévesek körében. A tárcavezető tavaly júniusban azt nyilatkozta, hogy a statisztikák szerint a romániai iskolákban minden négy gyermekből egy iskolai zaklatás áldozata. Már az alsó tagozaton is gyakoriak a kisdíjak között a beszólások, csúfolódások, és gyakran sem a tanítézet, sem a szülők nem vesznek tudomást a testi-lelki erőszakról, ugyanis az áldozatok nem beszélnek róla.

A jelenség kapcsán érdekes beszélgetést kezdeményezett nemrég az Erted a Diáksztori kampány keretében. A 2020-ban indult figyelemfelkeltő projekt célja diskurzust folytatni az iskolai és általában az intézményi bántalmazások témában, ugyanis azt vallják, hogy a probléma megoldásában az első lépés az, hogy elkezdünk beszélni róla. A 2022-es évet a Diáksztori kampány legújabb szakaszával kezdték, amelyben bemutatták a Diáksztorizó műsor első részét, ahol B. Szabó Zsolt műsorvezető Kádár Annamária pszichológussal, Csép Andrea parlamenti képviselővel és Vargancsik Iringó szociálpedagógussal beszélgetett.

A szemlélnőnek is fontos szerepe van a bántalmazás visszaszorításában

A meghívottak egyetértettek a beszélgetés házigazdájával abban, hogy talán senki nem mondhatja el magáról azt, hogy valamilyen formában, vagy személyes tapasztalat, vagy a gyerekek révén nem találkozott az iskolai zaklatás jelenségével.

Kádár Annamária szerint ennek három résztvevői csoportja van, a bántalmazó, a bántalmazott és a szemlélő. Fontos kiemelni, hogy a bántalmazó és a bántalmazott egyaránt valamilyen fokon sérült, amivel általában nem tud egyedül megküzdeni. A bántalmazottnak gyakran valamilyen okból megszakad a kapcsolata a felnőttekkel, és nem mer segítséget kérni. Ez a folyamat még a bántalmazás előtt elkezdődik, és fontos rávilágítani, mert ennek a történetnek vannak okai és általában van egy trauma, ami lehet akár otthoni fizikai vagy érzelmi bántalmazás, elhanyagolás vagy egyszerűen a jelenlét hiánya. Gyakran szülőként nem töltünk elég időt a gyerekünkkel, nem beszélgetünk vele, mert elfoglaltak vagyunk – világított rá az okokra, amelyek miatt a gyerekek gyakran nem mernek segítséget kérni, bár ez volna a legfontosabb dolog. Ha ott van a szülő, tanító, osztályfőnök, egy személy, akiben bízunk, akkor, ha egyedül nem is tudja megoldani a problémát, segítséget kér. Viszont a probléma általában ott kezdődik, hogy nem mer segítséget kérni, és egyedül marad a gondjával. Ugyanígy a bántalmazó is szorong, az agresszív viselkedés összefüggésben áll a szorongással. A jelenség harmadik szereplője a szemlélő, és a pszichológus úgy véli, itt lehetne a legjobban beavatkozni, ebben rejlik a preventív lehetőség, hiszen valaki azáltal, hogy végignézi a bántalmazást, és nem tesz semmit, lényegében legitimálja a bántalmazó viselkedését. Szemlélő lehet az, aki látja, hogy mi történik, de elfordítja a fejét, lehet az is, aki biz-

tatja a bántalmazót vagy akár az áldozatot, hogy üssön vissza, ne hagyja magát, de titokban tartja, nem szól a szülőnek, pedagógusnak. Gyakori az úgynevezett bámmegködoeffektus, hogy miért pont én szóljak, biztos szólni fog valaki más.

Kádár Annamária hangsúlyozta, a szemlélnőnek kulcsszerepe lehet a jelenség megfékezésében, ezért szülőként fontos már a kisebb gyerekekkel is elbeszélgetni arról, hogy ha látja, hogy valakit bántalmaznak, zaklatnak, az első dolga az legyen, hogy szól a pedagógusnak vagy a szülőnek.

Túlságosan elnézőek vagyunk

Gyakori, hogy sokan legyintenek, ha valakit gúnynévvel illetnek, mondván, hogy ez csak csúfolódás, diáksíny, nehéz meghatározni, hogy hol a határ, amikor a gyereket már zaklatják a társai. Ennek kapcsán Vargancsik Iringó szociálpedagógus kifejtette, társadalmi szinten nagyon változó, hogy milyen viselkedésmódokat tartunk elfogadhatatlannak bántalmazásnak, illetve elfogadható megnyilvánulásnak. Úgy véli, hogy túlságosan elnézőek vagyunk, aminek beszédes bizonyítéka az, hogy nagyon sokszor kiderül, akár évtizedeken keresztül folyt a bántalmazás.

A szociálpedagógus szerint külföldön vannak iskolák, amelyek zero toleranciát hirdettek a bántalmazásról, annak semmilyen formáját nem tűrik, minden ilyen helyzetet jelenteni lehet és kell, még akkor is, ha „csak egy kis csúfolódás” volt, vagy valaki megjegyzést tett a társára.

Mint mondta, vannak, akik tagadják a bántalmazás megtörténtét, amikor szóba kerül a téma, azt állítják, hogy nincs gond, ők is túlélték annak idején, és csak megerősítette őket. Vargancsik Iringónak meggyőződése, hogy a zaklatás összetöri az áldozatot. Ám nálunk a tapasztalat gyakran az, hogy a bántalmazásos esetet a szülők és a tanárok is „pitiáner

ügyként” kezelik, amivel „nem kell foglalkozni”.

Annak kapcsán, hogy hol van a határ, mi az, ami már zaklatásnak, bántalmazásnak számít, Csép Éva Andrea kifejtette, mindenki maga dönti el azt, hogy mi az a viselkedésmód, ami őt zavarja, amitől zaklatottnak érzi magát. Lehet, hogy az adott gyerek egy olyan családmódellet visz magával, ahol úgymond elfogadott bizonyos csúnya szavak használata, viszont egy másik családmódellet magával vivő diák számára ugyanez már zavaró lehet.

Az elméletlétől a gyakorlatig

A beszélgetés házigazdájának a kérdésére, hogy fel vannak-e készülve a pedagógusok ezeknek a helyzeteknek a kezelésére, Csép Andrea parlamenti képviselő rávilágított, hogy 2021-ben módosították az oktatási törvényt, az oktatási intézményekben kötelező módon megalakultak a jelenséggel foglalkozó multidiszciplináris csapatok. Az erre vonatkozó módszertan pedig tisztázza, hogy minden iskolában mi az iskolapszichológus, az osztályfőnökök, az iskolagazdátok, a csapat tagjaiként kijelölt tanárok feladata. A gond az, hogy nincs elég szakember, nincs elég iskolapszichológus. Ezek a multidiszciplináris csapatok azok, amelyek az osztályfőnökökkel, tanítókkal kapcsolatot tartanak, és amikor a pedagógus agresszív viselkedést vél felfedezni az osztályában, felhívja a szülőt, elbeszélget vele, szól az iskolapszichológusnak, és a szakember segítségével elbeszélgetnek a gyerekekkel, a gyerek társaival. Viszont annak ellenére, hogy lépésről lépésre le van írva, hogy mi az eljárás bántalmazó viselkedés felmerülése esetén, adott a módszertan, azt látjuk, hogy egyre elterjedtebb az iskolai bullying – hívta fel a figyelmet a parlamenti képviselő.

Kádár Annamária szerint ahhoz, hogy a gyakorlatban is működjön a rendszer, elsősorban az óvodapedagógusokat és a tanítókat kell képezni, velük kell erről minél többet beszélni, mivel szakemberként ők vannak leginkább olyan helyzetben, ahol a jelenség kialakulását meg lehet előzni azáltal, hogy a zero tolerancia elvére nevelik a gyerekeket. – Egy gyerek óvodában, elemi iskolában érzelmileg azonosul, és ha a pedagógusával jó kapcsolatban van, és követendő mintát lát, az beépül, lemásolja azt a viselkedést. Az a norma, ami jellemző ott, az számára később is követendő mintává válik – hangsúlyozta a pszichológus.

Vargancsik Iringó szerint rengeteg társadalmi beidegződés van, amit át kell törni, például vannak diákjai, akik vidéki környezetből érkeznek, akiknek a szemében a fenytéssel való nevelés természetes.

Mint mondta, elindult egy folyamat az oktatás terén, tehát van egy módszertan, de használni kellene, megfelelő számú szakember kellene ahhoz, hogy lehessen alkalmazni, hiszen vannak iskolák, ahol az iskolapszichológus egy héten egyszer van jelen. Ilyen körülmények között hiába van a protokoll, hogy miként járunk el, ha a pszichológus nincs ott. Első lépésben tudatosítani lehet, elismerni, hogy ez egy fontos probléma, viszont nagyon sok lépésre van még szükség ahhoz, hogy működjön, tanárként pontosan tudjam, mikor mit kell tennem, mikor vonom be a szülőket – tette hozzá.

Vargancsik Iringó rávilágított, a bántalmazás szorosan összefügg az önértékeléssel, egy alacsony önértékelésű személy nagyon könnyen

bántalmazóvá válik, mert mindenáron próbál megmutatkozni. Ennek a hátterében az is ott van, hogy keveset foglalkozunk azzal, hogy az értékeinket tudatosítsuk magunkban, az iskolában még mindig a kognitív képességek, a tanuláshoz való viszony kerül előtérbe. Azokban a közösségekben lehet visszacsorítani a bántalmazást, ahol ezekre figyelni tudnak, ahol sokszínű, értékekben gazdag közösség alakul ki, és nem csak a versenyhelyeztetten van a hangsúly.

Négyből egy gyereket rendszeresen megaláznak

Az iskolai erőszak szempontjából 42 európai állam közül Románia a harmadik helyen áll, ami számokban azt jelenti, hogy 10 gyermekből három ki van közsítve, hat közül egyet rendszeresen megvernek az iskolában, négyből egy rendszeresen megaláztatás áldozata, és ötből egy rendszeresen megaláztat egy másik gyereket. Ugyanakkor a felmérések szerint 10-ből hét gyerek folyamatos tanúja a bullyingnak – ismertette a jelenség aggasztó méreteit alátámasztó statisztikát Csép Andrea, majd hozzátette, ilyen körülmények között hihetetlen, hogy a pedagógusok ne vennék észre ezeket az eseteket. A képviselő megjegyezte, az elmúlt öt évben, amióta a családon belüli erőszak kapcsán elkezdett foglalkozni a témával, a jogszabályban folyamatosan bővítették a büntetendő cselekménynek számító erőszak meghatározását, belekerült a szexuális bántalmazás, az iskolai bullying, a cyberbullying, az utcai, illetve a munkahelyi zaklatás. – Az elmúlt öt év alatt a zaklatás sokféle típusát fedeztük fel a hétköznapokban, és törvényhozóként úgy döntöttünk, formát adunk neki, hiszen emberek védelmét fogja szolgálni. Törvényhozóként megadjuk a keretet, de utána a szaktárca az, amely a módszertant hozzárendeli. Ezután következhet az iskolai erőszak kapcsán a tanárok képzése, felkészítése, illetve meghatározó, hogy egy adott iskola vezetősége mennyire kezeli kiemelt témaként ezt a problémát, és tesznek-e lépéseket a zero tolerancia megvalósulása irányában. A képviselő szerint az önkormányzatoknak is szerepük van ebben a kérdésben, tudatosítási kampányokat kezdeményezhetnek, amelyek révén a szülőket, a gyerekeket tájékoztatják a jelenségről, arról, hogy milyen formái vannak az iskolai zaklatásnak, és mi a tendenciák ezekben az esetekben.

Erőszakmentes eszközök

A beszélgetésen felmerült, hogy manapság sok pedagógus eszköztelennek érzi magát a fegyelmezés terén. Ennek kapcsán Kádár Annamária megjegyezte, soha nem a tettelegesség az eszköz, mert annak hatására tovább durvul a helyzet. Fontos, hogy a pedagógus miként tudja meghúzni a határokat: ha elmondja a rosszkedő gyerekeknek, hogy légy szíves, ne ütögesd a másikat, mert fáj neki, ebből azt szűri le a gyerek, hogy nyugodtan folytathatja, mert úgysem lesz következménye a tettének. – A saját gyerekeinkkel is tapasztaljuk, hogy amíg nem vagyunk elég dühösek és határozottak, akármit mondhatunk, nem fogja komolyan venni. Ott kell legyen az erős elszántság, hogy ezt nem! Ezt a pedagógus egy tekintettel is el tudja érni. Vannak osztályok, amelyeket egyes pedagógusok nem tudnak kezelni, de olyan tanító, tanár is van, aki csak rájuk néz, fel sem kell emelje a hangját, máris eléri, amit szeretne, komolyan vesz – mutatott rá a pszichológus.

Az emberek már bátrabban utaznak

Idén a tavalyinál is jobb turisztikai idényre számítanak

A 2020-as évhez viszonyítva sokkal jobban alakult a tavalyi év turisztikai szempontból, az emberek bátrabban utaztak, viszont 2019-hez viszonyítva még mindig 35-40 százalékkal kisebb forgalomról számoltak be az érintettek. Az idei év egyelőre jól indul, Kelemen Barna, a marosvásárhelyi World Travel Shop utazási iroda igazgatója lapunknak elmondta: bizakodó, ugyanis egyelőre úgy tűnik, hogy idén a tavalyinál is jobb év elé néznek a turisztikai szolgáltatók.

Menyhárt Borbála

Fotók: Facebook: Kelemen Barna

– 2020-ban a világvágy okozta megszorítások és a pánik óriási csapást mért a turizmusra, drasztikusan visszaesett a turisztikai szolgáltatók forgalma. Tavaly javult-e valamelyest a helyzet?

– Nem csalódtunk, szerencsére jól alakult az elmúlt nyár 2020-hoz hasonlítva, amikor alig mozdult valami. 2020-ban a turistaidény vége felé, július-augusztusban kezdett beindulni a forgalom, és tartott szeptember közepéig, tehát gyakorlatilag két és fél hónapra szűkült a szezon. A 2021-es év már eleve jól indult, és így utólag elmondhatjuk,

– Az év eleje köztudottan az igen csábító kedvezmények időszak, sokan már januárban lefoglalják a fél évvel később esedékes nyaralást. A jelenlegi forgalom alapján milyen turistaidényre számítotok az idén?

– Bízunk abban, hogy az idei év még jobb lesz, mint a tavalyi, a régóta a szakmában lévők is erre hajlanak. Egyre gyakrabban jelennek meg új úti célok, új légitársaságok, idén is számos újdonsággal próbálják csábítani a turistákat, és van is kereslet az utasok részéről. Amikor beállt a világvágy, és emiatt

mindig nem változtak az árak, január 31-ig még érvényben vannak a nagy kedvezmények. A következő határidők, amíg előnyös áron lehet foglalni, február 28., majd március 31., utána elvállik, hogyan alakul az egyes úti célokra a foglalások száma, és ennek függvényében esetleg még lehet kedvezményekre számítani. De ezt nem lehet készpénznek venni. A köztudatban az él, hogy most körülményes utazni, és lehet, egyesek úgy gondolják, hogy a jelenlegi helyzetben nem mernék az emberek utazni, és nem lesz nagy a kereslet, de a tapasztalat az, hogy igenis utaznak. A kedvezmény általában a szállásadóktól származik, akik eldöntik, hogy például, aki március 31-ig foglal, az ötven-hatvan százalékos kedvezményt kap, és ez azt jelenti, hogy a teljes csomag értékéből mintegy 25-30 százalékkal fizet kevesebbet az utas.

Egy családnál, ahol van egy-két gyerek, akár 400-500 eurót is lehet spórolni, ha időben foglalunk, hiszen ahogy telik az idő, és fognak a helyek, a kedvezmények egyre csökkennek. Egyre gyakoribb az utazásszervezők körében, hogy a kedvezményes időszak lejártá után már nem viszik le az árakat, mert látják, hogy úgymint utaznak az emberek, és megvásárolják a csomagokat teljes árban is.

hogy az emberek rájöttek, mennyire kézenfekvő úti cél Egyiptom. Mivel 2020 augusztusától folyamatosan indultak járatok Kolozsvárról, Marosvásárhelyről, Bukarestből is, ezekre rengetegen ráharaptak, mivel olcsó úti cél ahhoz képest, hogy milyen kiváló szolgáltatások várják ott a turistákat. Ami meglepő, hogy régebb, a járvány előtti, úgymond „békeidőben” senki nem merete volna bevállalni ezeket a charterjáratokat, mert annyi lehetőség volt utazni, hogy megoszlott az utazóközönség, nem tudtak volna megtölteni egy gépet például Thaiföldre, Kubába vagy Mexikóba. A világvágy azonban nagyon lecsökkentette a lehetőségek számát, néhány ország megnyitott, például Kenya, Tanzánia, a Dominikai Köztársaság, a Maldív-szigetek, ezeket meghírdették, és mivel az utazni vágyók máshová nem igazán tudtak menni, zsúfolásig teltek ezek a járatok, végig működtek a téli idényben. Tanulva ebből, az utazásszervezők bővítették az úti célok számát, így az imént felsoroltak mellett Sri Lankára, Mauritiusra, a Seychelles- vagy a Zöld-foki-szigetekre is lehet utazni. Újdonságok is szerepelnek a kínálatokban, például Szenegál vagy Omán, charterjáratokkal. A nyári desztinációknál is látunk újdonságokat, például Olaszországba (Rimini), vagy Horvátországba, Montenegróba, Albániába is lesznek charterjáratok, de akarnak indítani Ukrajnába, Odesszába is charterjáratot.

– A jelenlegi helyzetben miként alakultak az árak, az új úti célok mellett kedvezőbb árral is próbálják csalogatni a turistákat?

– Az árak tekintetében a tavaly nem lehetett jelentős különbséget érezni a 2020-as, valamint a 2019-es évekhez viszonyítva, talán egy enyhe növekedés volt csak érezhető. Idén is nagyon kedvezőek az árak. A napokban árultunk tunéziai utat egy kisebb csoportnak. 810 euróba került nyári idényben két főre négycsillagos szállodában, all-inclusive ellátással, repülővel, repítéri illetékekkel a nyaralás. Ez igen kedvező, hiszen 400 euróért repülő nyaralást all-inclusive ellátással nem igazán lehet találni. Most nagyon jók az árak Egyiptomban, Tunéziába; Spanyolország, Görögország már kissé magasabb áron érhető el, ha például négy-öt csillagra gondolunk, all-inclusiv ellátással, az már jóval meghaladja az egyiptomi vagy a tunéziai árakat. Elég nagy különbség van ár szempontjából az európai és az Európán kívüli úti célok között. Például Egyiptomba ezer euróból all-inclusive, ötcsillagos ellátásban részesül az utazó, eközben tegyük fel, Görögországban, Kréta szigetén ezért az összegért esetleg háromcsillagos szállást kaphat all-inclusive ellátással, vagy esetleg négycsillagos szállást reggelivel, tehát ugyanabba az árkategóriába csak gyengébb minőségű szolgáltatás fér bele.

Horvátország és Montenegró soha nem volt olcsó, mindkét úti célra általában olyan turisták utaztak, akik saját autóval jutottak el oda, és stúdiót vagy apartmant béreltek. A jó minőségű szállodai szállások itt nem olcsók, Horvátország talán valamivel drágább mint Montenegró, de valószínű, hogy inkább az európai árakhoz fog hasonlítani a charterjáratos utak ára, talán olcsóbb lesz, mint Spanyolország vagy Olaszország. Ezek esetében nem várható vásárhelyi indulás. Jól bevált viszont a törökországi charterjárat (Antalyába), de Egyiptomba is lehet repülni, és újdonságként, többszöri próbálkozás után, idén lesz charterjárat Kréta szigetére is Marosvásárhelyről.

– Igen népszerűek újabban az egzotikus desztinációk, nagyon sokan utaznak el a téli hónapokban például a Dominikai Köztársaságba. Milyen költségekkel kell számolni egy ilyen út esetében?

– Ezekre az utakra pont ez a legkedvezőbb időszak, az idény kezdődik valamikor november közepén, és május végéig lehet oda utazni. Júniustól különböző erősségű trópusi viharok fordulhatnak elő, és igencsak elronthatja a nyaralást, ha bezárva kell ülni egy szállodaszobában, mivel kint veszélyes vihar tombol. Az árak nagyon változóak, például Dominikára átlagban személynként 1400-1500 euróért lehet elutazni.

– A jelenlegi bizonytalan helyzetben felértékelődött a sztornó biztosítások szerepe, ha ezt megvásároljuk, egy esetleges indulás előtt kiderülő fertőzés esetén sem vessz el a befizetett összeg?

– Mi világvágy előtt is mindig ajánlottuk az utasoknak a sztornó biztosítási csomagot, hiszen ha már befizetett kétezer eurót a család, ne a 200-300 lejen spóroljanak, amibe ez egy családnak kerül, hiszen ezáltal megmenthető a nyaralásra szánt összeg, ha valami miatt nem tudnak elutazni. A biztosítótársaságok csomagokat állítottak össze, amelyek tartalmazzák az útlemondási sztornó biztosítást, amely érvényes többek között baleset, betegség, elhalálozás, munkahely elvesztése esetén. Előre nem látható dolgok szerepelnek ebben a biztosításban, és ezzel nem úszik el kétezer euró. A turistáink több mint 90 százaléka ezt megkötö. Most már benne van ezekben a csomagokban a Covid-biztosítás is, ha véletlenül utazás előtt a turista megfertőződik, és nem tud elutazni, visszafizetik neki a befizetett összeget, biztosítótársaságtól függetlenül tíz-húsz-harminc százalék önrészesedést tartanak vissza, de az összeg nagy részét visszakapja a turista.

hogy nagyon intenzív szezonunk volt, azaz június első napjaitól – amikor elindultak az első charterjáratok –, beindultak a foglalások, és szeptember közepéig-végéig, tehát több mint négy hónapig rengeteg munkánk volt. Ennek az oka egyrészt, hogy elindultak azok a turisták is, akik majdnem két éve nem utaztak sehová, de amikor látták, hogy kezd jobbra fordulni a járványhelyzet, megnyitottak a határok, zöldigazolvánnyal lehetett utazni, újra szerettek volna nyaralni. Rajtuk kívül jöttek azok is, akiket nem riasztott el a járvány, és az előző évben is utaztak, akárcsak addig. Régóta nem láttam annyi embert az iroda előtt, mint tavaly nyáron, előfordult, hogy sorban álltak a székelyünk előtt, aminek természetesen nagyon örültünk. Mindenki el akart utazni a főszezonban, mert tudták az emberek, hogy szeptember-októberben jön egy következő hullám, és kétséges volt, hogy lehet-e még utazni, milyen intézkedéseket hoznak, mennyire romlik a járványhelyzet.

gyorsan jöttek a nagy változások, nagy volt a bizonytalanság, azt gondoltam, hogy az előfoglalások ki fognak maradni, vagy csökkenni fognak, de nem így történt. Valamilyen szintű csökkenés ugyan tapasztalható, de a csábító kedvezmények továbbra is befolyásolják az utasokat, az emberek rájöttek, hogy mennyi pénzt meg lehet spórolni, ha időben elkezdünk tervezni.

Az előzetes foglalások előnye, hogy ebben az időszakban széles a választék, válogatni tud az utas a különféle desztinációk, szállodák, repülőjáratok közül, ráadásul nagyon előnyösek az árak. Viszont ha indulás előtt egy-másfél hónappal kezdünk keresgélni, akkor már kisebb a választék, azt lehet megvásárolni, ami még szabad, és annyiért, amennyibe éppen akkor kerül. December 31. volt az egyik határidő, ameddig igen előnyösen lehetett foglalni az idénre, mivel már előző évben elkezdődnek a kedvezmények, de szerencsére még

– A járványhelyzet közepette változtak-e a turisták körében népszerű úti célok?

– Úgy látjuk, hogy 2020-ban biztonsági szempontokból sokan döntöttek belföldi nyaralás mellett. A tavaly már bátrabban voltak az emberek, sokan mentek külföldre. Az ajánlatok nemigen változtak, egyik jelentős újdonság az volt,

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Avokádós krumplilepény

Négy nagyobb krumplit és két nagyobb, nem túl érett avokádót lereszelünk. Sózzuk, borsozzuk, kevés fokhagymaport is adhatunk hozzá és négy evőkanál zabpelyhet. Jól összekeverjük. Egy serpenyőbe kevés olajat töltünk, és beleöntjük a masszát. Lefedve, lassú tűzön kb. 10 percig sütjük, majd óvatosan átfordítjuk a másik felére – én ezt fedő segítségével végzem –, majd kb. 5-6 percig, szintén lefedve, a másik oldalát is megsütjük. Zöldséggel, salátával, főzelékkel fogyasztjuk. Aki szereti, vagdalt petrezselyemzöldet is vághat bele.

Retek-spárga krémleves

Tíz darab fehér spárgát, egy kisebb fehér jégcsapretket, egy kisebb fej hagymát, két kisebb krumplit 12 dkg vajban átfogatunk. Két cikk fokhagymát apróra vágunk, 3 evőkanál száraz fehérbort és annyi vizet adunk hozzá, ami ellepi. Lassú tűzön, lefedve, puhára pároljuk. Botmixerrel krémesre kidol-

gozzuk. 1 dl rizstejjel és 2 dl tejszínnel egyet rotytantunk rajta. Pirított magvakkal tálaljuk. Én utoljára pirított piztáciát vagdaltam hozzá.

Csirkecomb kekszes bundában

A csirkecombokat alaposan megtisztítjuk, majd a csont mindkét oldalán mélyen bevágjuk, sózzuk, borsozzuk. Egy evőkanál ketchupot egy evőkanál joghurttal, egy mokkáskanálnál mézzel, három cikk zúzott fokhagymával, kevés szárított majoránnával kikavarunk, a húst alaposan bekenjük vele, egy órára hűtőbe tesszük, majd lisztbe, felvert tojásba és darált sóskeksz-morzsóba forgatjuk. A morzsához maradék sós pereg, sós rúd is használható. Bő olajban lassú tűzön mindkét oldalát aranyárgára sütjük.

Mi szalmakrumplival szeretjük a legjobban, de bármilyen köret illik hozzá.

Téli finomság: narancs-mangó-ananász dzsem

Három érett mangó húsát kockára vágjuk. Ha van benne

kemény, fás réteg, kivágjuk belőle. Három kg narancsot teljesen kifejtünk, nem elég, ha csak a fehér rétegtől tisztítjuk meg, minden cikket kifejtünk, hogy csak a húsát kapjuk. Az ananászt is felkockázzuk, 1 kg tiszta gyümölcsre van szükség. A mangópürét előre is elkészíthetjük, a mangókockákat cukor nélkül felforraljuk, pürésítjük, még kb. 10 percet így is főzzük, majd lehűtjük és dobozokban lefagyaszthatjuk. Ehhez a mennyiséghez 3 dl elég. Három citrom levét, egy citrom és egy mandarin héját is beleszéljük. Egy kg cukrot, 1 darab fahéjrudat adunk hozzá. Félórai folytonos keverés után a fahéjrudat eltávolítjuk. Botmixerrel kidolgozzuk, majd 20 perc főzés után 3 tasak gelfixet 12 dkg cukorral összevegyítve a dzsemhez adunk. Így még egy percet főzzük. Üvegekbe töltjük, szárazdunsztba tesszük. Forró tejjel, pirítóssal, tejszínnel, palacsintába, sütőbe használjuk, de hús mellé is nagyon finom.

Jó étvágyat kívánok!

Ne az anyatejes táplálás rovására alakítsák a romániai családpolitikát!

Érdeklődve olvastuk a sajtóban azt a Nagyváradon felvetett javaslatot, miszerint törvénymódosítás készülne (vagy a javaslat javaslata), hogy „a tejpor és pelenka héáját a jelenlegi 9%-ról és 19%-ról 5%-ra csökkentésük” a kisgyerekes családok támogatása jegyében. A javaslat deklarált célja az lenne, hogy javítson a gyermekeket nevelő családok helyzetén.

Az anyák, gyermekeik és családjuk érdekeit képviselő nőmozgalomként öröndetesnek tartjuk, hogy mostanában egyre több szó esik a kisgyerekes családok támogatásáról, ugyanakkor úgy gondoljuk, hogy minden, a családokat érintő közpolitikai döntéscsomag kidolgozási folyamatába szükséges bevonni azokat is, akikért elviekben készül.

Az anyatej-helyettesítő tápszerek indokolt esetben életmentőek lehetnek, és sok kisbabanak biztosítják a fejlődéséhez szükséges megfelelő táplálékot anyatej hiányában, ezért a heácsökkentések javaslatát üdvözljük.

Ugyanakkor felhívjuk a figyelmet arra, hogy a tápszerek a legtöbb esetben nem nélkülözhetetlenek egy kisbaba felneveléséhez, ha az anya szoptatási törekvéseit megfelelően támogatja a környezete.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlásai szerint az újszülött számára a legmegfelelőbb táplálék az anya teje, annak hiányában pedig a donor anyatej. Ha ez sem áll rendelkezésre, akkor fordulunk tápszer használatához. Az anyák nagy többsége, amennyiben szoptatási nehézség esetén megfelelő szaksegítségét kap, sikeresen tudja szoptatni gyermekét. Bár jelenleg a szoptatásnak kedvezőtlen társadalmi körülmények miatt – a megfelelő információkhoz való hozzáférés hiánya, a szoptatás kezdetét megalapozó kórházi jó gyakorlatok alkalmazásának elmaradása (aranyóra, rooming-in), a korszerű szoptatási tanácsadáshoz való hozzáférés korlátozottsága – továbbra is nagyon alacsony Romániában a kizárólagosan szoptatott kisbabák aránya, az anyák közül egyre

többen szeretnék szoptatni gyermeküket. Ezt az alulról indult folyamatot egy családvédelmi közpolitikai javaslattal nem visszavetni, hanem támogatni kell. Ezért, a teljesség igénye nélkül, egy ilyen, a gyermeket nevelő családok helyzetén javítani akaró javaslatsomagnak kiemelten kell fókuszálnia a következőkre is:

– ingyenes, korszerű, minden anya számára hozzáférhető szoptatási tanácsadás biztosítása;

– nemzetközileg akkreditált, szakképzett szoptatási segítők (IBCLC laktációs szaknőcsadók, La Leche Liga-tanácsadók) helyszíni kiszállásának támogatása;

– szoptatással kapcsolatos képzések anyáknak és a velük kapcsolatba kerülő egészségügyi személyzetnek;

– káros kórházi protokollok (elsősorban az anya-baba szeparáció) felszámolása, helyettük a baba- és anyabarát jó nemzetközi gyakorlatok meghonosítása;

– gyermekágyas segítők, perinatális szaknőcsadók, dülák, bábák szakmája gyakorlásának támogatása, ehhez a megfelelő jogi keret megteremtése;

– anyatejbankok létesítése;

– anyatej-adományozás ösztönzése.

Mozgalmunk több száz tagjának tapasztalatát közvetítve kijelenthetjük, hogy a romániai kórházakban és más egészségügyi/szociális intézményekben tápszer- és cumisüvegreklám fogadja az anyákat, miközben a szoptatás támogatása legfeljebb csak nyilatkozatok szintjén történik, hiányos vagy teljesen hiányzik. Ez nincs így jól. Az Erdélyi Nők a Szülésért mozgalom célja, hogy tematizálja a szülés és gyermekágyas időszak nőket, gyermekeket és egész családokat érintő problémáit, megoldásokat javasoljon, és hozzájáruljon az evidencián és korszerű ismeretekre alapuló szülészeti ellátás elterjedéséhez Erdélyben is.

Erdélyi Nők a Szülésért mozgalom

Hangverseny elektronágyúval

Szilágyi Mihály

(Folytatás január 13-i lapszámunkból)

A haditechnikától visszavonulva ismét a televíziók rendszerével foglalkozott. Kidolgozta a szabványosítható képalkotási technikát. Néhány év kutatás és fejlesztés után, 1950-ben Goldmark Péter vezetésével a CBS társaság elkezdte rendszeres színes televízióadásainak sugárzását.

És ha már ennyit foglalkozott a képfelvévő készülékekkel, csak egy lépés volt, hogy ezt a technikát az orvostudomány rendelkezésére bocsássa. Megalkotta a gyomor és a belek vizsgálatára alkalmas kicsinyített készüléket, s ezzel óriási segítséget nyújtott a gyógyászatnak.

Miközben a képalkotás, jeltovábbítás technikájával foglalkozott, egy másik nagyon fontos találmányát szabadalmaztatta. Ez nem volt más, mint a mikrobarázdás hanglemez.

Goldmark Péter

Kezdetben a hangrögzítésre alkalmas lemezek tárolókapacitása eléggé kicsi volt, alig fért el rajtuk a többteles zenemű egyetlen tétele. Goldmark Pétert nagyon bosszantotta, hogy szinte állandóan a készülék közelében kellett lenni,

mert állandóan cserélni kellett a lemezeket. A régi lemezejátszók az elfogadható hangminőség miatt percnként 78-at fordultak, és egy centiméternyi széles sávban 33-40 barázda rögzítette a hangot.

Sok kísérlet után Goldmarknak sikerült lecsökkentenie a lemez forgási sebességét valamivel több mint 33-ra, és megnövelnie a barázdák számát centiméterenként 88-118-ra úgy, hogy a hangminőség megmaradjon. Ezzel az eljárással többszörösére nőtt a hanglemez tárolókapacitása, és ezért lettek ezek a korongok LP (long play = hosszan játszó) lemezek.

Már említettük, hogy Goldmark zenével is foglalkozott. Zene iránti rajongása elvezetett oda, hogy megkísérelte megoldani az autókba szerelhető lemezejátszók problémáját, a rázkódás kiiktatását. A lemezek és a lejátszóeszközök méretét sikerült lekicsinyítenie, de nem tudta kiűzőbőlni a rázkódás következtében keletkező akadozásokat, ugrásokat. A kazettás magnók megjelenése a hatvanas évek elején rádőbbszintette Goldmarkot, hogy nem érdemes tovább kísérleteznie az autókba szerelhető lemezejátszók terén.

Ehelyett inkább a távközlésre összpontosított. Lefektette a kábeltévé-rendszerek alapjait, de ő dolgozta ki a távközlésre használt

műholdak működési elvét is. Ugyancsak fontos szerepe volt a Holdra szállás (1969. júl. 20.) élő közvetítésének biztosításában.

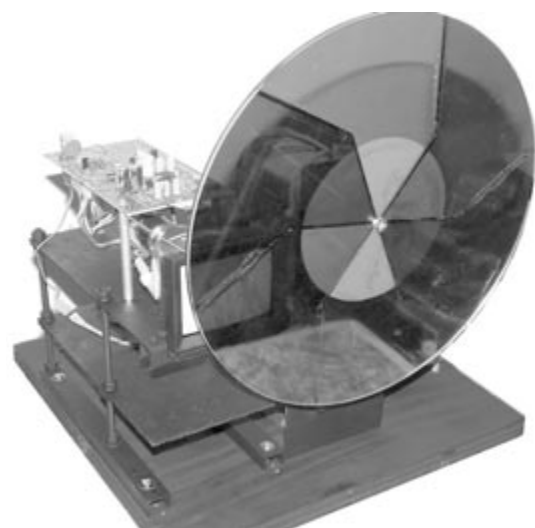
Szinte hihetetlen, hogy mennyi minden köszönhető Goldmark Péternek. Ő dolgozta ki a mozgóképek „konzerválásának” technikáját is. Kezdetben a tévéadások élő adások voltak, ezért nem volt lehetőség az adások ismétlésére. Az EVR (electro video recording) technológia kidolgozása viszont lehetővé tette a műsorok újrajátszását, megőrzését. Ez az eljárás indította útjára a későbbi videómagnókat.

Goldmark Péter Károly meglepően találekony lángelme volt. 150-nél több találmányát szabadalmaztatta. Ennyi technikai megoldás mellett azonban mindig jutott ideje a zenélésre is. Életrajzírói mindig kiemelik, hogy gyakran átment a szomszédba muzsikálni. A szomszéd pedig nem akárcsi volt, hanem a világ-hírű klarinétművész, Benny Goodman. Nem véletlen, hogy Goldmark Péter vonzódott a dzsesszmuzsikához: ez a stílus megengedi a zenészeknek a rögtönzést, az improvizációt. Ma már nem tudhatjuk, milyen lehetett a két óriás – a zenész és a tudós – muzsikája, de arra következtethetünk, hogy Goldmark Pé-

ter méltó zenészpartner lehetett Benny Goodman mellett, mert másképp csak egyszeri alkalom lett volna az együtt muzsikálás.

Tevékenysége folytán a világot változtatta meg. Ma már jól tudjuk, mekkora hatással volt a televízió az emberiségre. Aki csak a műsorokat nézi, nem biztos, hogy el tudja képzelni, mennyi fáradságos munka állt a technológia háttérében. Goldmark Péter Károly méltán megérdemelte az Egyesült Államok legrangosabb kitüntetését: 1977. nov. 22-én maga Jimmy Carter tüntette ki Tudományos Érdeméremmel.

A nagy tudós nem hiába kísérletezett az autóra szerelhető lemezejátszóval, ugyanis a zene mellett nagyon kedvelte az autót – valószínűleg a sebességet is. Sajnálatos módon a születésnapját követő napon, 1977. december 7-én, 71 évesen autóbalesetben halt meg.

Az első színeskép-megjelenítő működését rekonstruáló készülék

Az első, sorozatban gyártott CBS-Columbia színes-televízió-készülék

1.		HÚST TARTÓSÍT	PRÉMET ADÓ ÁLLAT	BESZÉL EHEŐ LESZ A GYÜMÖLCS	ÉRINTETLEN	BECÉZETT SÁMUEL	EGO PÁPAI KORONA	BENEDEK... (MESÉS)	SPANYOL ARAB	RÓMAI HAT	TOLVAJ-NYELV	GYÁRKAPUI SZÍVESEN (NÉMET)	ELŐTAG: OLAJ	VUK APJA	TÉR-METSZET
Egy ismeretlen szerző kissé furcsa mondanivalóját idézzük a rejtvény főszóiban.		E													D
	KONTINENSÜNK LAKÓJA						FRANCIA FOLYÓ FÜCSONK					SALT ... CITY (UTAH) HELYESLÉS			
	BÚTOR IS LEHET ILYEN				ANYA (LATIN) CSUF VÉN-ASSZONY					NORVÉG ZENESZERZŐ EURÓPAI NÉP-CSALÁD V.				RÓMAI ÖT ELŐTAG (BILLIÓ)	
2.	M	IJEDT	ANGLIAI GRÓFSÁG FELÉNK		KÜLSŐ VÉDŐRETEG TÜNDERKONTY				AFRIKAI FOLYAM FELVIDÉKI VÁROS					A TANTÁL VEGYJELE KERES	
	ÉLETEM APADÓ ... (ADY)		BESZÍVI ÓMEGA ÉS ALFA		A SZARKA FARKA! ALARM		AZ ARGON VEGYJELE BENT NYER!		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ JAPAN VÁROS		EMEGEI TORINO FOLYÓJA		ÉBRED DÉLUTANI ISKOLÁBA JAR		
	... D'ITALIA (KERÉKPÁR-VERSENY)		NEMES-FÉM ÖSZTRÁK RÉGIO				INDIÁN TRÓFEA VELE-SZÜLETETT					ELŐTAG: IDEG HANGOSAN BESZÉL			
	FR. FORRADALMÁR V. (JEAN-PAUL)				EHHEZ HASONLÓ DOLGOZIK A MOZDONY			PETŐFI BOL-LONDJA ERŐSEN TAPAD					ROMÁN SZABVÁNY ZENE-DRÁMA		
	ULAN... (BURJÁT-FÖLD FŐVÁROSA)		BÉKÉS ... (SZINESZNO) FÉLIG CSÍPI				SVÁJCI VÁROS FRANCIA ARANY				GÖRÖG BETŰ LYUKAS SÁLI			OLASZ AUTÓJEL LENGYEL VÁROS	
	PÁRTI FELTÉVE		HIVATALI MUNKAHELY DIAGONÁLIS			NAGYAPA RÉGI TÖRTENELMI KORSZAK				PANASZOSAN BESZÉLŐ VÖRÖS ... (VI-KING HAJÓS)				ÁLLAT-SZELIDÍTŐ	
		BETEGET GONDOZÓ NYITOGAT-JA A SZÁJÁT			KEZDŐPONT FŐKÉPPEN, KIVÁLT, SÓT				FR. SZEMÉLY-NÉVMÁS TÖRÉKENY, ÁTLÁTSZÓ					LUDOLF SZÁMA ROSSZAT OKOZÓ	
	SORT!		SZOLMIZÁ-CIÓS HANG ÁLLATI FEKHELY		ÉTLEN PÉKI FONTOS GAZDASÁGI ÁG		MENJI (OLASZ) SEMMIKOR		VÁKUUM ROSSZ KIVÁNSÁG		ÜRES TÉRI KIS SÚLY		REJTJEL A HASUNK-BAN VAN		
	A LAKÁSÁN AKADÁ-LYOZÓ		MEG NEM ENGEDETT EGY (ANGOL)				GÓLIÁT LEGYŐZŐJE TÖBB MINT ELÉG					SZALONNÁT FŐZŐ DÜLEDEK		DOBOGÓS SPORTOLÓ KAPJA ARATI	
			KETTŐVEL OSZTHATÓ NUMERO (RÓV)					CSAVAR ZOKOG							
	TÉLI CSAPADÉK		ARRÓLA HELYRŐL AZ ITTRIUM VEGYJELE			CSALIT HÚZNAK RÁ LITER (RÓV)					TOJÁSOKON ÜLŐ TYUK EZER!			ÁSÍTÓHANG SZEMÉLY-NÉVMÁS	
	L.N.J.								MARGARIN-MÁRKA				HABZÓ ITAL		

Január 20-i rejtvényünk megfejtése: **A tankönyvek történelme az igaznak csak durva tükröződése. Tolsztoj.**

Edward Iordănescu lett a román futballválogatott szövetségi kapitánya

Edward Iordănescu lett a román labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya.

A nemzeti csapat kispadjára leülő új szakembert bemutató keddi bukaresti sajtótájékoztatón a sportági szövetség (FRF) elnöke, Răzvan Burleanu elmondta: Edward Iordănescu feladata lesz, hogy kijuttassa a válogatottat a 2024-es Európa-

bajnokságra. Másodlagos célként azt jelölte meg, hogy a válogatott nyerje meg a csoportját a Nemzetek Ligájában. A tréner éppen a 2024-es kontinensviadal végéig szóló szerződést írt alá.

A 43 éves Edward Iordănescu elmondta: szerencsésnek érzi magát, hiszen szövetségi kapitányként édesapja tanácsára is számíthat. Anghel Iordănescu három szakaszban összesen kilenc éven át irányította a román válogatottat, 1994-ben és 1998-ban a világbajnokságra, 1996-ban pedig az Európa-bajnokságra juttatta ki a csapatot.

Edward Iordănescu játékosként több román első osztályú klubcsapatban megfordult középpályásként, légiósként pedig Görögországban és Cipruson játszott. 2004-ben fejezte be pályafutását.

Amint felidézte, a 12 éves edzői pályafutását a harmadosztályban kezdte, de dolgozott a másodosztályban (a többi között az éppen ASA-ra átnevezett Marosvásárhelyi FCM-nél) és az első osztályban (a Kolozsvári CFR 1907 csapatával bajnoki címet és Szuperkupát nyert, leg-

utóbb pedig a Bukaresti FCSB-nél állt alkalmazásban), és külföldön is kipróbálta magát. Hozzátette: valamennyi általa felkészített csapatát jobb helyzetben hagyta távozásakor, mint amilyenben érkezésekor volt.

Életrajza szerint Edward Iordănescu a CSZKA Szófiát is edzette rövid ideig.

Răzvan Burleanu FRF-elnök elmondta: Mirel Rădoi szövetségi kapitány novemberi távozása óta több kiváló hazai edzővel is tárgyalt a szövetség, de mindeddig egyikkel sem sikerült megállapodásra jutni. Közülük Bölöni Lászlóval egyezkedtek a legtöbbet, aki készséget mutatott a feladat vállalására, de bár több tárgyalási fordulót is tartottak, nem jutottak egyezsége a közbelső cél kitűzése, a szakmai stáb stabilitása, valamint a szerződésbontási záradék kérdésében.

A román válogatott programja

Az új szövetségi kapitány március 25-én, Bukarestben mutatkozhat be a román labdarúgó-válogatott kispadján a Görögország elleni barátságos mérkőzésen, majd négy nappal később, Netanyában Izrael lesz az ellenfél, ugyan-csak felkészülési találkozón.

A Nemzetek Ligája-program:

- * június 4.: Montenegro – Románia
- * június 7.: Bosznia-Hercegovina – Románia
- * június 11.: Románia – Finnország
- * június 14.: Románia – Montenegro
- * szeptember 23.: Finnország – Románia
- * szeptember 26.: Románia – Bosznia-Hercegovina

Fotó: a FRF honlapja

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 23. forduló: Crystal Palace – Liverpool 1-3, Arsenal – Burnley 0-0, Brentford – Wolverhampton 1-2, Chelsea – Tottenham 2-0, Everton – Aston Villa 0-1, Southampton – Manchester City 1-1, Watford – Norwich 0-3, Leeds United – Newcastle United 0-1, Leicester – Brighton & Hove Albion 1-1, Manchester United – West Ham United 1-0; 24. forduló: Brighton & Hove Albion – Chelsea 1-1. Az élcsoport: 1. Manchester City 57 pont/23 mérkőzés, 2. Liverpool 48/22, 3. Chelsea 47/24.

* Spanyol La Liga, 21. forduló: Celta Vigo – Osasuna 2-0, Getafe – Granada 4-2, Valencia – Sevilla 1-1; 22. forduló: Atlético Madrid – Valencia 3-2, Alavés – FC Barcelona 0-1, Espanyol – Betis 1-4, Granada – Osasuna 0-2, Sevilla – Celta Vigo 2-2, Villarreal – Mallorca 3-0, Rayo Vallecano – Athletic Bilbao 0-1, Real Madrid – Elche 2-2, Real Sociedad – Getafe 0-0, Levante – Cádiz 0-2. Az élcsoport: 1. Real Madrid 50 pont, 2. Sevilla 46, 3. Betis 40.

* Olasz Serie A, 23. forduló: AC Milan – Juventus 0-0, Cagliari – Fiorentina 1-1, Genoa – Udinese 0-0, Empoli – AS Roma 2-4, Torino –

Sassuolo 1-1, Hellas Verona – Bologna 2-1, Inter – Venezia 2-1, Lazio – Atalanta 0-0, Spezia – Sampdoria 1-0, Napoli – Salernitana 4-1. Az élcsoport: 1. Inter 53 pont, 2. Napoli 49 (43-16), 3. AC Milan 49 (47-25).

* Német Bundesliga, 20. forduló: Hertha BSC – Bayern München 1-4, Hoffenheim – Borussia Dortmund 2-3, RB Lipcse – Wolfsburg 2-0, Mönchengladbach – Union Berlin 1-2, Freiburg – VfB Stuttgart 2-0, Greuther Fürth – Mainz 2-1, Bayer Leverkusen – Augsburg 5-1, Eintracht Frankfurt – Arminia Bielefeld 0-2, Bochum – 1. FC Köln 2-2. Az élcsoport: 1. Bayern München 49 pont, 2. Borussia Dortmund 43, 3. Bayer Leverkusen 35.

* Francia Ligue 1, 19. forduló: Clermont – Strasbourg 0-2; 20. forduló: Montpellier HSC – Troyes 0-1, Lille – Lorient 3-1; 22. forduló: Clermont – Stade Rennes 2-1, Metz – Nice 0-2, Nantes – Lorient 4-2, Bordeaux – Strasbourg 4-3, Montpellier HSC – AS Monaco 3-2, Lyon – St. Etienne 1-0, Paris St. Germain – Reims 4-0, Lens – Olympique Marseille 0-2, Angers – Troyes 2-1, Brest – Lille 2-0. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 53 pont, 2. Nice 42, 3. Olympique Marseille 40.

Győzelemmel indította az évet a női röplabdacsapat

Bálint Zsombor

Megnyerte az év és az A2 osztály Nyugati csoportja visszavágóinak első mérkőzését a CSU Medicina. A kizárólag ifjúsági játékosokból álló csapat, amelynek az egyetlen célkitűzése az idényben a tapasztalatszerzés, azt a Máramarosszigetet győzte le a három játszmában, amelytől az első fordulóban ugyanilyen arányú vereséget szenvedett, ami némi fejlődést jelez az alakulat teljesítményében.

A találkozót a szervező klubnak az interneten kellett volna közvetítenie, azonban ez műszaki okok miatt nem történt meg. A játékmánkénti eredmény azonban arról árulkodik, hogy viszonylag sima marosvásárhelyi siker körvonalazódott. Az első két játszmában 16 pontig jutott csak az ellenfél, és csak a

harmadikban tudta szorossá tenni a küzdelmet. A végjátékban azonban fontos volt, hogy a Medicina nyert, mert egy fiatal csapatnál az elveszített harmadik játszma után könnyen megfordulhat a meccs.

A győzelemmel a CSU Medicina feljött a rangsorban a negyedik helyre, és szombaton a sereghajtó Pro Volei otthonában, Aradon erősítheti meg ezt a pozícióját.

Eredményjelző

Női röplabda A2 osztály, Nyugati csoport, 6. forduló: Marosvásárhelyi CSU Medicina – Máramarosszigeti CSM 3:0 (25:16, 25:16, 25:23), Temesvári CSM – Temesvári Poli 0:3, Aradi Pro Volei – Nagyvárad CSU 0:3.

Dánia, Spanyolország és Svédország az elődöntőben a kézilabda-Eb-n

A világbajnok Dánia elsőként biztosította elődöntőbe jutását a magyar-szlovák közös rendezésű kézilabda-Európa-bajnokságon, miután 35-23-ra legyőzte Hollandiát a középdöntő harmadik fordulójában, hétfőn a budapesti MVM Domeban.

Koronavírusos megbetegedések miatt mindössze 14 játékost tudtak benevezni a holland csapatba, és látszott is a játéknak a tartalékos öszeállítás. A góllövőlistát vezető Kay Smits is hiányzott, az irányító Lucas Steins pedig a kispadról nézte a mérkőzést. A 11. percig jól tartották magukat (8-6) a hollandok, utána viszont nagyon nehezen boldogultak a dánok nyitott védekezésével, és a 22. percben már tízgólos hátrányban voltak.

A vártnál is hamarabb eldőlt a mérkőzés, és mivel a világbajnok nem erőltette, hogy „kiüsse” ellenfelét, sőt több játékosát is pihentette, a különbség a második félidő elején némileg csökkent (25-18). A hátralévő időben is felszabadultan, sportszerűen kézilabdázott mindkét együttes, és a skandinávok végül 12 találat különbséggel nyertek, továbbra is százszázalékosak, és a további eredményektől függetlenül biztosították elődöntőbe jutásukat.

A címvédő Spanyolország is

négy közé jutott, miután 28-27-re legyőzte Lengyelországot kedden, a középdöntő negyedik, utolsó fordulójában, Pozsonyban.

Eleinte nagy fölényben játszott a spanyol csapat, 11 perc után 7-3-ra vezetett, ám a lengyelek – akik számára már nem volt tétje a meccsnek – lendületbe kerültek, egyre jobban védekeztek és hat perc alatt egyenlítették (8-8). A folytatásban nem tudta leszakítani ellenfelét a címvédő, és a szünetben csak 14-13-as előnyben volt. Az alacsony színvonalú, hangulattalan mérkőzés második félidejében többször is vezettek három góllal a spanyolok. Három perccel a vége előtt 28-25 volt az állás a javukra, az utolsó percben mégis az egyenlítésért támadhattak a lengyelek, ám a Telekom Veszprém kapusa, Rodrigo Corrales kétszer is bravúrral védett, így váratlanul szoros csatában nyertek. Győzelemnek örülhetett Svédország is, amely a Norvégia elleni 24-23-as sikerével biztosította elődöntős részvételét Pozsonyban. A világbajnoki ezüstérmes svédeknek csak ez a variáns biztosította a négy közé kerülést, az előző kontinenstornán bronzérmes norvégoknak ugyanakkor a döntetlen is megfelelt volna.

Az első negyedórán három ki-

állítás is sújtotta a norvégokat, ennek ellenére 5-4-re vezettek. Mindkét oldalon remek volt a védekezés és a kapusteljesítmény, ezért a megszokottnál kevesebb gól született. Miután a norvég hálóőr, Kristian Saeveraas is betalált, a svéd csapat időt kért, majd létszámfölényes támadásokkal próbálkozott, de a folytatásban sem boldogult ellenfele rendkívül felkészült, összeszedett védekezésével, így a szünetben 14-9-es hátrányban volt. A svéd védekezése jelentősen javult a második félidő elején, a csereként beállt Peter Johannesson bravúrosan védett, tíz perc alatt csupán egy gólt kapott. Csapata minden norvég találatra kettővel válaszolt, ám hiába zárkózott fel 18-17-re, ellenfele egy 4-1-es szériával ismét ellépett. Az 55. percben úgy tűnt, nem lesz izgalmas a hajrá, ám a norvégok statikus támadásait, hibáit és figyelmetlenségeit kihasználva Svédország egy négyes gólsorozattal egyenlített. Az utolsó perc döntetlenről kezdődött, 15 másodperccel a vége előtt Valter Chrintz büntetőből betalált, a túlladalon viszont Sander Sagosen a keresztléc fölé bombázott, így a svédek győztek, akik csak 2-1-nél, és a legvégén 24-23-nál vezettek a meccsen.

A dán Mathias Gidse (k), valamint a holland Robin Schoenaker (b) és Lars Kooij (j).
Fotó: MTI/Kovács Tamás

Eredményjelző

Kézilabda-Európa-bajnokság, középdöntő:

* I. csoport, 3. forduló: Dánia – Hollandia 35-23, Horvátország – Izland 23-22, Montenegro – Franciaország 27-36. A csoport állása: 1. Dánia 8 pont, 2. Franciaország 6, 3. Izland 4, 4. Hollandia 2, 5. Montenegro 2, 6. Horvátország 2.

* II. csoport, 4. (utolsó) forduló: Spanyolország – Lengyelország 28-27, Svédország – Norvégia 24-23, Németország – Orosz csapat 30-29. A végeredmény: 1. Spanyolország 8 pont, 2. Svédország 8, 3. Norvégia 6, 4. Németország 4, 5. Orosz csapat 3, 6. Lengyelország 1.

Pontazonosság esetén az egymás elleni eredmény rangsorolt. Az első két helyezett az elődöntőbe jutott, a harmadik pedig az ötödik helyért játszhat. A döntő hétfőre meccseit a magyar fővárosban rendezik.

Segítség a kommandói tűz károsultjainak A Proactiv Transilvania ott van, ahol szükség van rá

Vasárnap tűz ütött ki a Kovászna megyei Kommandón. A tűzvészben öt ház égett ki teljesen és további három vált lakhatatlanná. Összesen 19 személy vesztette el a lakhelyét az év leghidegebb időszakában. Mindenkinek odaveszett. Nagy szükségük van a segítségre. A közeli települések lakói mindennel próbálnak segíteni, de elindult egy nagyobb összefogás is, amelyhez Marosvásárhely és a Proactiv Transilvania egyesület is csatlakozott.

Kelemen Áron elmondta, azon vannak, hogy minél több adományt gyűjtsenek a nagyon nehéz helyzetbe került személyeknek. Február 7-éig várják az adományokat, amelyek lehetnek tartós élelmiszerek, tisztálkodási szerek vagy anyagi juttatás. A Proactiv Transilvania elnöke külön kiemelte, hogy Marosvásárhelyen elmennek az adományokért, illetve hangsúlyozta, hogy minden adomány számít.

A segíteni akarók információért vagy adomány eljuttatásáért hívhatják a következő telefonszámot: 0741-436-367.

Nagy-Bodó Szilárd Kommandói tűzvész

Forrás: Maszol.ro

Nőtt az áramfogyasztás a megújuló energiaforrásból

Az Európai Unió bruttó áramfogyasztásának a 37 százaléka származott megújuló energiaforrásokból 2020-ban, ami némileg magasabb a 2019-es 34 százalékos aránynál – derül ki az Európai Statisztikai Hivatal (Eurostat) szerdán közzétett adataiból.

A megújuló forrásból előállított teljes árammennyiség több mint kétharmada szél- és vízenergiából származott (36 és 33 százalék). A megtermelt villamos energia többi része napenergiából (14 százalék), szilárd bioüzemanyagokból (8 százalék) és egyéb megújuló energiaforrásokból (8 százalék) származott. A leggyorsabb ütemben a napenergia felhasználási aránya növekedett, 2008-ban az Európai Unióban elfogyasztott villamos energiának mindössze 1 százaléka származott ebből a forrásból. A 27 uniós tagállam közül Ausztriában (78 százalék) és Svédországban (75 százalék) a 2020-ban felhasznált áram több mint 70 százalékát megújuló energiaforrásokból állították elő. Emellett a 2020-ban felhasznált villamos energia több mint 50 százalékát megújuló forrásokból állították elő Dániában (65 százalék), Portugáliában (58), Horvátországban és Lettországon (egyenként 53), és több mint 40 százalékát Németországban (44,7), Romániában (43) és Spanyolországban (42,9). Tizenöt százaléknál kisebb volt a megújuló forrásokból származó villamos energia aránya 2020-ban Máltán (10 százalék), Cipruson és Magyarországon (egyenként 12), Luxemburgban (14), illetve a Cseh Köztársaságban (15). (Agerpres)

Konferencia Európa jövőjéről

Plenáris vita az európaiak ajánlásairól

A múlt hét végén kétnapos konferenciára került sor Európa jövőjéről. Ez volt a harmadik plenáris ülés. Az ülés résztvevői az Európai demokrácia; Értékek és jogok, jogállamiság, biztonság és az Éghajlatváltozás, környezetvédelem és egészségügy témákkal foglalkozó vitacsoportok 90 ajánlását, valamint a nemzeti polgári vitacsoportok javaslatait vitatták meg.

Mózes Edith

Eddig ez a két európai polgári vitacsoport véglegesítette az Európa előtt álló jelenlegi és jövőbeli kihívásokra vonatkozó ajánlásait, azt követően, hogy kétszáz, különböző korú és háttérű tagjuk személyesen és online megvitatta és elfogadta azokat. Az Európai demokrácia; Értékek és jogok, jogállamiság, biztonság munkacsoport decemberben 39 ajánlást fogadott el a firenzei Európai Doktori Intézet által szervezett utolsó ülésén. Az Éghajlatváltozás, környezetvédelem és egészségügy témát vitató csoport januárban ülésezett az Európa Tanulmányok Szakkollégiumának Varsóban található natolini campusán, ahol 51 ajánlást fogadott el.

A polgárok konkrét lépéseket várnak

Guy Verhofstadt (Európai Parlament) a következőt mondta: „Nagyon örülök, hogy a polgárok képviselői a tapasztalt politikusokkal folytatott vitáik során ilyen magabiztosan védtek meg ajánlásait. Egyértelműen látjuk, hogy a nagy ívű jövőképeket tiszteletben tartó, konkrét következő lépésekre számítanak, nem pedig arra, hogy szemezgetünk az ötleteikből. Minden egyes ajánlással foglalkoznunk kell.”

Clément Beaune (a Tanács elnökségi tagja) hozzátette: „A plenáris ülésnek meg kell vitatnia a polgárok ajánlásait. Ez a feladatunk az Európa jövőjéről szóló konferencián. Örömmel látjuk, hogy a civil párbeszéd és a polgárok hozzájárulásai segítenek abban, hogy kiválasszuk a jövő nemzedékei számára fontos uniós célokat.”

Guy Verhofstadt

Forrás: Wikipédia

Dubravka Šuica (Európai Bizottság) kijelentette: „Az elejétől fogva teljes szívemből bíztam ebben a tanácskozási folyamatban. Ám az végül még az én váromlásaimat is felülmúlta: lenyűgöző, hogy milyen magas színvonalú ajánlásokat fogadtak el a munkájukat már lezáró európai és nemzeti polgári vitacsoportok. Ezért aztán még fontosabb, hogy a folyamat végén a polgárok ráismerjenek saját törekvéseikre, és később a konferencia konkrét eredményei között is lássák azok hatását. Demokráciánk megérdemli ezt az élénk és konstruktív vitát.”

Két következő vitacsoport ülésére februárban kerül sor

Az a két európai polgári vitacsoport, amely még nem állította össze ajánlásait, februárban készül el vele. Az EU a világban/migráció témával foglalkozó vitacsoport ülésének (várhatóan február 11. és 13. között) a hollandiai Maastrichtban az Európai Közigazgatási Intézet ad majd otthont. Az Erősebb gazdaság, társadalmi igazságosság és foglalkoztatás; Oktatás, kultúra, ifjúság és sport; Digitális átállás témákkal foglalkozó vitacsoport ülésére pedig (várhatóan február 25. és 27. között) az írországi Dublinban, a Nemzetközi és Európai

Ügyek Intézetében kerül sor. Ajánlásait a konferencia következő plenáris ülése vitatja meg.

***

A plenáris üléseken a Parlament 108 küldötte mellett a Tanács 54 (tagállamoként két), a Bizottság három és a nemzeti parlamentek 108 képviselője vesz részt egyenrangú félként, valamint 108 európai polgár. A polgári csoportosulások részéről az európai polgári vitacsoportok képviselőiben 80 fő, a nemzeti vitacsoportok és rendezvények képviselőiben 27 (tagállamoként egy) fő, valamint az Európai Ifjúsági Fórum elnöke vesz részt a tanácskozásokon. Rajtuk kívül jelen van a régiók bizottsága és az európai gazdasági és szociális bizottság 18-18 képviselője, a regionális és helyi hatóságok 6-6 megválasztott képviselője, a szociális partnerek 12 képviselője, valamint a civil társadalom nyolc képviselője is. A biztosi testület más tagjai, köztük az unió főképviseelője is meghívást kapnak a tárcájukhoz tartozó témák megvitatására. A legfontosabb érintettek képviselőit is rendszeresen meghívják, ahogy uniós ügynökségek és szervek képviselőit is, például Emily O'Reilly uniós ombudsmant vagy az európai intézmények és az egyházak, vallási egyesületek, közösségek, nem vallási és világnézeti szervezetek közötti párbeszéd képviselőit.

Clément Beaune

Forrás: Wikipédia

Dubravka Šuica

Forrás: Wikipédia

A plenáris ülés konszenzus alapján terjeszti javaslatait a vezető testület elé

A konferencia plenáris ülése megvitatta a nemzeti és az európai polgári vitacsoportok ajánlásait, valamint a többnyelvű digitális platformon közzétett ötleteket, témák szerint csoportosítva. A vita nyitott, nincs előre meghatározott menete. A plenáris ülés konszenzus alapján terjeszti javaslatait a vezető testület elé. Ez utóbbi a plenáris üléssel teljes együttműködésben készít jelentést. A vitacsoportok 80 polgárt választottak ki (20-at minden vitacsoportból), ők képviselik a vitacsoportot a konferencia plenáris ülésén. Ezek a képviselők az október 23-án Strasbourgban tartott második plenáris ülésen kezdték meg mandátumukat.

Az eseményről készült összefoglalók az EbS csatornán tekinthetők meg. A munkacsoportok és a plenáris ülés vitájáról készült valamennyi hangfelvétel, videó és fotó a Parlament Multimédiatárában érhető el.

Forrás: az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája

Meghalt az utolsó bolyai magyar tanító

Szabó Károly tanító bácsi és a nekrológ írója Bolyában, 2006-ban Fotó: Halmágyi Zsolt

Oláh-Gál Róbert

Szomorú hír érkezett január 24-én. Ifj. Szabó Károly medgyesi tisztviselő telefonon közölte: Bolyában elhunyt édesapja, id. Szabó Károly, az utolsó magyar tanító bácsi. Szabó Károly tanító sokban segítette a Bolyai-kutatókat, de minden Bolyába látogató turistának, érdeklődőnek szakavatott idegenvezetője is volt.

Szabó Károly már életében megélte, hogy Bolya faluban kihalt a magyarság, életének utolsó tíz esztendejében már románul tanított, mert elfogytak a magyar gyerekek. Az utolsó gyerekig küzdött, nyugdíjba vonulásakor fogalmazta meg: már csak egy olyan gyerek van, akinek apja-anyja magyar. De egész életében küzdött, és a Bolyába látogatók vezetésével és útbaigazításával tartotta a lelket nemcsak a látogatókban, de talán magában is. Mint a szalmaszálba kapaszkodott a kívülről érkező segítségbe. Nehéz sorsa volt ebben az elszegényedett, lepusztult faluban. Ennek ellenére két fiát kitanította, sok öröme volt gyermekeiben. Sajnos kisebbik fia tragikus hirtelenséggel elhunyt, de nagyobbik fia követője lett a bolyai Bolyai-kultusz ápolásában is.

Hogy még egyszer magyar tanító legyen Bolyában, ahhoz valamiféle csodának kellene történni. Igaz, az 1900-as évek vége felé még volt nehéz helyzet, mikor kihalóban volt a magyarság Bolyában. De akkor még magyar világ volt, és a kormány telepésekkel oldotta meg a magyarság demográfiai problémáját. Bolyában volt föld bőven, enyhe az éghajlata, Koronkán pedig túlszaporodott a lakosság, kevés földdel, ezért sok családot költöztettek Koronkáról Bolyába. Ennek köszönhetően az 1950-es évek végére alakult ki a legnagyobb magyar létszám. A falu igazi Krisztus-követő plébánosa, Dani József (az utolsó ott lakó magyar plébános) 49 éven keresztül szolgált Bolyában. A falu hangos volt a magyar szótól, a kommunizmus és kollektivizálás aztán ezt is szétverte.

Szabó Károly életében nagy elégtétel volt a falu felekezeti iskolájának visszaigénylése és felújítása. 1920-ban a román állam elvette a magyar állami iskolát, és arra kényszerítette a magyar közösséget, hogy iskolát építsen. Az akkori plébános a falu gondját felterjesztette a gyulafehérvári püspökségre, ahol meghallgatásra találtak, és 1935–38 között felépült a felekezeti iskola. 2003-ban Szabó Károly kezdeményezésével visszacserezték, újjáépítették az összeomlás szélén álló épületet, és közösségi házzá alakították. Nagy elégtétele volt a falunak és magyar tanítójának, mert szavaival „1938-ban a felszentelésen ünnepelt utó-jára így a falu”. A közösség nem sokáig élvezte a sikert, a háború, majd a román állam ismételt jogtalan lépése nyomán elkobozták. Szabó Károly 1962-ben került Bolyába magyar tanítónak, 2003-ig tanított, az utolsó tíz évet már román nyelven. Ő tanította betűvetésre három évtizeden át a bolyai magyar gyermekeket, és osztozott a közösség sorsában. Az 1992–93-as tanév volt az első, amikor nem indult magyar osztály az elemi iskolában. Ettől kezdve a magyar szó a templomba szorult, ahol már csak más településekről szolgáló lelképásztorok látják el a közösséget. Szabó Károly szomorúan állapította meg a maroknyi bolyai magyar közösségről: nincs jövője, mert „nincs fiatal, aki magot vessen és új vessző sarjadjon belőle”.

Szabó Károly harcolt Bolya magyar közösségéért, mint ahogy a nagy matematikusokat adó Bolyai család is próbálta visszaszerezni az ősi jussát, amit 300 éve veszített el. Egyiküknek sem sikerült. A történelem eldöntötte az irányváltást. Ma már nem tényező a magyarság Dél-Erdélyben, és a bolyai tanító életsorsa is jó példája a magyar élet kihalásának.

Szabó Károly tanító bácsi volt az utolsó magyar láng ebben az ezeréves bolyai magyar életben.

Isten nyugtasson, kedves Tanító bácsi!

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ minőségi pálinka (50% alk.).
Tel. 0744-767-537. (p.-l)

VÁSÁROLUNK hibás hőközpontokat, régi autóakkumulátorokat, kábeleket, ócskavasat, hibás autókat. Tel. 0747-816-052. (14661)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: tetőjavítást, csatornájavitást, festést, bármilyen javítást. Tel. 0759-467-356. (14480)

VÍZ-, GÁZ-, FÁSKAZÁNSZERELÉST vállalok. Tel. 0746-638-960. (14470)

FESTÉS, fali- és padlócsemperakás, szigetelés, tető-, csatornakészítés, építkezés. Tel. 0747-816-052. (14661)

TAKARÍTÁS udvarokon, garázsban, tömbházak pincéjében. Gyűjtünk ócskavasat, forgalomból törölt autókat. Tel. 0743-512-168. (14661)

VÁLLALOK szobafestést, mázolás, lépcsőházfestést, csempe-, padló-csempe-, lamináltparkett-lerakást garanciával. Tel. 0746-552-473. (14674)

MEGEMLEKEZÉS

Január 27-én 13 éve távozott el szerető családjá köréből **JÁNOSI SÁNDORNÉ** szül. **FARKAS ÁGNES**. Szép emlékét egy életen át őrzik szerettei. (14647-I)

Fájó szívvel emlékezünk január 27-én **ALBERT ANNA** nyugalmazott tanítónőre halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzí bánatos lánya, Gyöngyi és veje, Levente Kanadából. (v-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, testvér, **SZÉKELY JÁNOS** életének 84. évében, 2022. január 25-én csendesen megpihent. Utolsó útjára január 28-án, pénteken 13 órakor a marosvásárhelyi református temetőben kísérik. Virrasztására csütörtökön, január 27-én 18 órakor a marosvásárhelyi református temető ravatalozójában kerül sor. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Fájó szívvel búcsúzik a gyászoló család. (14668-I)

Szeretettel emlékezünk

CSIFÓ LUJZÁRA,

aki, ha élne, január 27-én töltené 99. életévét. Azon a napon, amikor drága fia,

CSIFÓ MIKLÓS

halálának első évfordulójára is emlékezünk.

A Csifó család minden tagja békés pihenést kíván. (-I)

Hiányoznak, édesanyám, azok a szép napok, a csendes ölelések és azok a nagy beszélgetések, melyek oly sokszor félbemaradtak...

Hiányzik könnyel telt szemed, mely sok fájdalmas búcsúzásnál elárulta azt, hogy eljön az a nap, mikor már bárhogy sietek, mindörökké elérhetetlen távolság maradsz.

Kimegyek a temetőbe, könnyem pereg le egy köre...

Egy hideg téli napon elmentél tőlünk, elmentél oda, ahol angyalok vezetnek, hol az Úr Jézus karjai őriznek.

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk a szeretett édesanyára és nagymamára,

MIKLÓS ESZTERRE

halálának első évfordulóján.

Emléke legyen áldott és pihenése csendes!

Bánatos lányai: Éva és Olga családjukkal. (14586-I)

Fájdalommal és összetört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett, gondos édesanya, nagymama, dédmama és ükmama, a magyarbükösi születésű

PARAJDI ANNA

szül. Biró

életének 95. évében megpihent. Örök nyugalomra a magyarbükösi református temetőben január 27-én 13 órakor helyezték.

Drága jó Atyánk, vigasztalj meg az örök élet hitével, a feltámadás boldog reménységével.

Gyászoló leánya, Katica, unokái, dédunokái és ükunokája.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (14657-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett, jó édesapa, nagypapa, dédnagypapa, a Vártemplom volt presbitere,

id. **IMREH PÉTER**

folyó hó 24-én 10 órakor, életének 90. évében megszűnt élni.

Drága halottunk temetése folyó hó 27-én 14 órakor lesz, református szertartás szerint, a református sírkertben.

Búcsúzik két fia, Péter és Attila-Csaba, menyei, Edit és Ágnes, unokái, Barna, Előd és Bernadett, dédunokái, Kincső, Dániel és Eleonóra. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (14666-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Szomorú szívvel végső búcsút veszünk özv. **NAGY EMESE BORBÁLÁTÓL**. Vigasztalódást kívánunk családtagjainak ebben a nehéz időszakban. Nyugodj békében, **BORI!** A Borsa család. (14667-I)

REGISZTRÁLJON
ÖN IS A MAGYARORSZÁGI
VÁLASZTÁSRA!

MAROS MEGYE
2022. január 27.

MAROSVÁSÁRHELY

RMDSZ SZÉKHÁZ
DÓZSA GYÖRGY UTCA,
9. SZÁM, 1. EMELET

HÉTFŐTŐL PÉNTEKIG
8-16 ÓRA KÖZÖTT

MAROS MEGYE

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Katherine Webb
Az angol lány

Anne Jacobs
A villa lányai

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Egy jó év KEDVEZMÉNYEKKEL
kezdődik!

**20% kedvezmény szemüvegkeretekre és
napszemüvegekre!**
Részletek az üzletekben!

**MAROSVÁSÁRHELY
(KÖZPONT)**
P-ȚA MĂRĂȘEȘTI, NR. 21.
0733 553 976

**MAROSVÁSÁRHELY
(TUDOR)**
(CART. TUDOR)
B-DUL 1 DEC. 1918, NR. 126.
0755 088 379

MAROSLUDAS
STR. B-DUL 1 DEC. 1918.NR. 7.
0735 786 853

MEDGYES
STR. POMPIERILOR NR. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
STR. POMPIERILOR, NR. 1.
0733 553 973

**SZÁSZRÉGEN
(CARDINAL)**
STR. CARDINAL ALEXANDRU
TODEA, NR. 25/A
0728 908 856

DICSŐSZENTMÁRTON
STR. VICTORIEI, NR. 21.
0736 386 353

**SZÁSZRÉGEN
(LIBERTĂȚII)**
B-DUL LIBERTĂȚII 12/2
0733 553 971

NÖSZEMKÖZT
PÉNTEK 21⁰⁰

ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIÓ

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
  - információ - 118-932
  - általános - 118-800
- Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,
Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel
kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177
Marosvásárhelyi
Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,
otthon gondozó szolgálat,
8-16 óra között: 0736-883-110
- Optika-Optofarm
  - 0265/212-304
  - 0265/312 436
  - 0265/250-120
  - 0265/263 351
- Optolens szemebeszét - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344
járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380
Labor - 0751-114-307
- e-mail: marmed@marmed.ro,
www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
- Emma vendéglő,
hidegtálak készítése - 0740-083-077
- 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat
- vidék - 0800-801-929
- 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928
- Aquaserv:
- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
- közönségszolgálat - 0265/208-888
- központ - 0265/208-800
- 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
koporsók, kellékek, - 0745-606-215
koszorúk - 0745-606-269
és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.**
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.